

Hallituksen esitys eduskunnalle veneverolaiksi ja laiksi vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi veneverolaki. Sillä otettaisiin käyttöön uusi valtiolle tuloutettava vero, joka kohdistuisi veneisiin ja muihin vesikulkuneuvoihin, kuten vesiskoottereihin. Veroa kannettaisiin veneistä, joiden moottoriteho on vähintään 38 kilowattia, mikä vastaa noin 52 hevosvoimaa. Lisäksi veronalaisia olisivat moottoritehosta riippumatta moottori- ja purjeverneet, joiden rungon pituus on vähintään yhdeksän metriä.

Veron suuruus määräytyisi vesikulkuneuvon moottoritehon perusteella siten, että jokainen kilowatti vaikuttaisi veroon. Veron vuotuinen määrä olisi 100 euroa 38 kilowatin tehoiselta moottorilta ja sen ylittävältä osalta vero kasvaisi kahdella eurolla täyttä kilowattia kohden. Veron enimmäismäärä olisi 300 euroa, mikä vastaisi 138 kilowatin eli noin 188 hevosvoiman tehoa. Veron määrän keskiarvo olisi 195 euroa vuodessa. Veneen pituuteen perustuvan veron määrä olisi 100 euroa vuodessa. Veroa kannettaisiin pituuden perusteella vain niistä veneistä, joiden moottoriteho jää alle 38 kilowatin.

Veron määräisi Liikenteen turvallisuusvirasto. Veronalaisen vesikulkuneuvon omistajalle tai haltijalle säädettäisiin velvollisuus antaa veroilmoitus Liikenteen turvallisuusvirastolle ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran käyttöön Suomessa. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi niitä vesikulkuneuvoja, jotka on merkitty vesikulkuneuvorekisteriin. Vero määrättäisiin tällöin rekisteritietojen perusteella. Vero kannettaisiin verovelvollisille lähetettävillä verolipuilla kulutakin verokaudelta, joka olisi 12 kuukauden pituinen. Ensimmäinen verokausi alkaisi lain tullessa voimaan. Verovelvollinen olisi vesikulkuneuvon omistaja tai haltija. Vero pantaisiin ensisijaisesti maksuun rekisteriin yhteyshenkilöksi merkitylle omistajalle tai haltijalle. Omistajan tai haltijan vaihdos taikka vesikulkuneuvon poistaminen rekisteristä tai käytöstä kesken verokauden ei vaikuttaisi kannettavaan veroon. Jos vesikulkuneuvo olisi poistettu rekisteristä ja käytöstä verokauden päättyessä, siitä ei maksuunpantaisi veroa ennen uudelleenrekisteröintiä tai käyttöönottoa.

Vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain säännöksiä rekisteröitävän vesikulkuneuvon teknisten tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta tarkennettaisiin, koska rekisteritietoja käytettäisiin myös verotustarkoituksiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös omistajan velvollisuudesta ilmoittaa rekisteriin tiedot vesikulkuneuvon luovutuksesta uudelle omistajalle sekä omistajan tai haltijaan mahdollisuudesta ilmoittaa vesikulkuneuvon yhteyshenkilö rekisteritietoihin. Omistaja tai haltija voisi myös ilmoittaa rekisteriin vesikulkuneuvon poistetuksi vesiliikennekäytöstä sekä sen uudelleen vesiliikennekäyttöön ottamisesta.

Veneveron arvioidaan lisäävän valtion vuotuisia verotuottoja noin 17 miljoonalla eurolla.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioon ja se otetaan huomioon valtion vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarviossa.

Veneverolaki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2017. Veneveron ensimmäinen verokausi alkaisi lain tullessa voimaan. Vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian jo tätä ennen, jotta verovelvollisilla olisi mahdollisuus tehdä tarvittavia rekisteri-ilmoituksia ennen kuin vero otetaan käyttöön.

YLEISPERUSTELUT

1 JOHDANTO

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan rekisteröidyille veneille ja moottoriajoneuvoille säädetään vuotuinen vero, joka tuottaa yhteensä 50 miljoonaa euroa vuodessa. Vuotta 2017 koskevan valtion talousarvion valmistelun yhteydessä hallitus päätti, että vero otetaan käyttöön vuoden 2017 toukokuussa. Veneiden osuudeksi veron tuottotavoitteesta on päätetty 20 miljoonaa euroa vuodessa. Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta on tarkemmissa linjauksissaan päättänyt, että veron ulkopuolelle rajataan pienitehoiset moottoriveneet.

Tässä esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi venevero. Kevyiden moottoriajoneuvojen uudesta verosta annetaan samanaikaisesti erillinen hallituksen esitys. Tämä esitys sisältää lisäksi veneveron toteuttamiseksi tarvittavat muutosehdotukset vesikulkuneuvorekisteristä annettuun lakiin (424/2014).

2 NYKYTILA

2.1 Lainsäädäntö

Vesikulkuneuvojen rekisteröinti

Veneiden ja muiden vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä, rekisterin tietosisällöstä ja tietojen käsittelystä sekä rekisteröintitoiminnasta säädetään vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa, jäljempänä *venerekisterilaki*. Mainitussa laissa säädetään niistä menettelytavoista, joilla vesikulkuneuvo ja sen moottori rekisteröidään vesikulkuneuvorekisteriin, jäljempänä *venerekisteri*. Lain toimeenpano kuuluu Liikenteen turvallisuusvirastolle, joka on mainitun lain nojalla antanut määräyksen vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä (TRAFI/ 194896/ 03.04.01.00/ 2016). Se sisältää tarkemmat määräykset venerekisteriin talletettavista tiedoista sekä siitä, mitkä vesikulkuneuvoon ja sen moottoriin liittyvät tekniset tiedot merkitään rekisteröintitodistukseen. Kauppamerenkulkuun käytettävät alukset rekisteröidään pääsääntöisesti alusrekisterilain (512/1993) mukaiseen alusrekisteriin ja kalastusalukset merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaiseen kalastusalusrekisteriin. Sisävesillä käytettävät kalastusalukset merkitään maa- ja metsätalousministeriön ylläpitämään kalastusalusrekisteriin.

Venerekisterilain mukaan rekisteröintivelvollisuus koskee moottorilla varustettuja huviveneitä, huvialuksia, vuokraveneitä, vesiskoottereita ja muita vesikulkuneuvoja, joiden moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia sekä moottorilla tai purjeella varustettuja vesikulkuneuvoja, joiden rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä. Rekisteriin voidaan merkitä myös muu vesikulkuneuvo. Rekisteröintivelvollisuudesta vapaita ovat alus- ja kalastusrekisteriin merkittävien alusten lisäksi puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen omistuksessa tai hallinnassa olevat vesikulkuneuvot sekä pelkästään kilpailukäytössä olevat vesikulkuneuvot.

Rekisteröitävää vesikulkuneuvoa ei saa käyttää vesiliikenteessä ennen kuin se on merkitty rekisteriin. Kuitenkin sellaista tilapäisesti Suomessa olevaa vesikulkuneuvoa, jonka omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa, saa käyttää Suomessa venerekisteriin merkitsemättä. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä vesikulkuneuvoa saa tilapäisesti käyttää muualla Suomessa venerekisteriin ilmoittamatta.

Venerekisteri-ilmoituksen on velvollinen tekemään vesikulkuneuvon omistaja ennen vesikulkuneuvon käyttöönottoa vesiliikenteeseen. Omistajan ja haltijan on ilmoitettava myös tietojen muuttumisesta. Rekisteröintivelvoitteen rikkomisesta on säädetty sakkorangaistus.

Venerekisteri sisältää vesikulkuneuvojen omistajien ja haltijoiden henkilö- ja yhteystiedot sekä tekniset tiedot ja yksilöintitiedot vesikulkuneuvoista ja niihin liitetyistä moottoreista. Rekisterissä on myös tiedot vesikulkuneuvoille vuoden 2014 elokuun alun jälkeen tilatuista rekisteröintitodistuksista. Lisäksi venerekisteriin voidaan merkitä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevat tiedot sekä lopullista poistamista koskevat tiedot, ulosottotiedot ja anastustiedot. Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullisella poistamisella tarkoitetaan vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamista pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa. Lopullinen poisto merkitään venerekisteriin vain, jos rekisterinpitäjälle esitetään luotettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu. Vesikulkuneuvo voidaan poistaa rekisteristä myös väliaikaisesti, jos sitä ei käytetä vesiliikenteeseen. Liikenteeseen käyttöönotto edellyttää tällöin uudelleenrekisteröintiä. Vesikulkuneuvon rekisteristä poisto samoin kuin lopullinen poisto rekisteristä on nykyisin maksuton. Uudelleenrekisteröinti maksaa 30 euroa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa vesikulkuneuvon rekisteröinnistä rekisteröintitodistuksen ja vesikulkuneuvolle sen yksilöivän rekisteritunnuksen, joka koostuu kirjain- ja numerosarjasta. Vesikulkuneuvoa ei saa käyttää, ellei sitä ole varustettu rekisteritunnuksella. Elinkeinotoiminnassa koekäytössä olevalle vesikulkuneuvolle voidaan antaa koetunnus, joka on voimassa toistaiseksi.

Venerekisteriä pitää nykyisin Liikenteen turvallisuusvirasto, jolle tehtävä siirrettiin venerekisterilaille elokuussa 2014. Sitä ennen rekisteriä ylläpitivät maistraatit, joiden ylläpitämään rekisteriin sisältyvät tiedot olivat usein varsin puutteellisia, erityisesti vesikulkuneuvojen teknisten tietojen osalta. Maistraattien rekisteriin ei myöskään merkitty vesikulkuneuvon yhteyshenkilöä. Liikenteen turvallisuusviraston vastuuajana tiedot on saatu päivitettyä uuden rekisterilainsäädännön mukaisesti arviolta viidesosaan rekisteröidyistä vesikulkuneuvoista.

Venerekisteri on suunniteltu käytettäväksi vesikulkuneuvon omistusoikeuden rekisteröinnin ohessa vesiliikenteen turvallisuuden parantamiseen ja vesikulkuneuvojen käyttämisestä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen. Rekisteristä on katsottu olevan hyötyä valvonta- ja pelastustoiminnalle ja sitä käytetään myös vesialueiden käytön suunnitteluun. Rekisteristä saadaan tietoa Suomessa käytössä olevien veneiden ja muiden vesikulkuneuvojen määrästä ja niiden ominaisuuksista. Rekisteriä ylläpidetään myös vesikulkuneuvo- ja moottorivarkauksien selvittämisen helpottamiseksi. Sen tietoja voidaan myös hyödyntää tiedottamisessa, jos tietyssä vesikulkuneuvotyypissä ilmenee vakavia puutteita.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teitä ja kanavia, tieliikennettä, raideliikennettä, veneliikennettä ja paikallisen meriliikenteen väyliä. Tämän perusteella maakunnan hallitus pitää omaa rekisteriä Ahvenanmaalla käytettävistä huviveneistä. Maakunnan säätämässä laissa (2003:32) vesikulkuneuvojen rekisteröintivelvollisuus koskee huviveneitä, joiden perämoottorin teho on yli 15 kilowattia sekä sisämoottorilla tai sisäperämoottorilla varustettuja huviveneitä, joiden moottoriteho on yli 37 kilowattia. Ahvenanmaalla ei rekisteröidä purjeveneitä eikä viranomaisten käytössä olevia vesikulkuneuvoja. Maakuntalaki poikkeaa myös monelta muulta osin venerekisterilaista.

Verolainsäädäntö

Dieselpolttoisissa yksityisissä huviveneissä on nykyisin käytettävä tieliikenteen ajoneuvojen tapaan dieselpolttoainetta, kun vielä vuoden 2007 alkuun saakka dieselpolttoainetta lievemmin verotetun kevyen polttoöljyn käyttö oli niissä mahdollista. Järjestely perustui Suomelle EU-jäsenyysneuvotteluissa myönnettyyn määräaikaiseen poikkeuslupaan. Dieselpolttoainetta lievemmin verotetun polttoaineen käyttökiellosta, käytön valvonnasta ja kiellon rikkomisen seurauksista säädetään yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetussa laissa (1307/2007). Jos huviveneessä käytetään polttoaineena dieselpolttoainetta lievemmin verotettua polttoainetta kuten kevyttä polttoöljyä, veneen omistajalta tai haltijalta kannetaan sanktioluonteinen polttoainemaksu. Koska erikokoisten ja -tyyppisten veneiden polttoaineen kulutus vaihtelee huomattavasti, maksun määrä perustuu veneen moottorin tehoon, joka korreloi polttoaineen kulutuksen kanssa. Maksun määrä on enintään 50 kilowatin moottoreilla varustetuille huviveneille 750 euroa ja yli 200 kilowatin tehoisille veneille 4 000 euroa. Bensiinikäyttöisissä vesikulkuneuvoissa on tullut tätä ennenkin käyttää polttoaineena moottoribensiiniä. Muussa kuin yksityisessä huvikäytössä käytettävät vesikulkuneuvot ja kalastusaluukset ovat oikeutettuja käyttämään kokonaan verotonta polttoainetta nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) nojalla, joka perustuu EU-oikeuden pakottavaan verottomuussääntöön.

Liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta vesikulkuneuvojen myynneistä ja niihin liittyvistä palveluista suoritetaan arvonlisäveroa kuten muidenkin tavaroiden ja palveluiden myynneistä. Arvonlisävero tulee suoritettavaksi myös silloin, kun ei-arvonlisäverovelvollinen hankkii vesikulkuneuvon EU:n ulkopuolelta ja tietyissä tapauksissa myös silloin, kun hankinta tapahtuu toisesta EU-jäsenvaltiosta Suomessa tapahtuvaa käyttöä varten. Tämä koskee yli 7,5 metrin pituisia veneitä, jotka ovat uusia. Vesikulkuneuvo katsotaan uudeksi, jos se on myyty enintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun se ensimmäisen kerran on otettu käyttöön tai sillä on ajettu tai purjehdittu enintään 100 tuntia. Arvonlisävero maksetaan siitä hinnasta, jolla ostajaa on veloitettu.

2.2 Nykytilan arviointi

Venerekisterissä on runsas 200 000 vesikulkuneuvoa, joista moottoriveneitä on noin 186 000 ja purjeveneitä noin 14 000. Moottoriveneistä 135 000 on perämoottoriveneitä ja 49 000 sisämoottorilla tai sisäperämoottorilla varustettua venettä. Lisäksi rekisterissä on noin 2 000 vesiskootteria, noin 1 200 moottoripurjehtijaa ja yhteensä reilut tuhat muuta vesikulkuneuvoa, kuten hydrokoptereita ja ilmatyynyaluksia. Ahvenanmaan rekisterissä 5 700 moottorivenettä. Merenkulkulaitoksen vuonna 2005 julkaiseman Veneilyn taloudelliset vaikutukset -tutkimuksen mukaan Suomessa oli vuonna 2004 käytössä yli 737 000 venettä ja muuta vesikulkuneuvoa, joista yli 420 000 kappaleessa käytetään ainakin toisinaan moottoria. Nykyisin vesikulkuneuvoja arvioidaan olevan hieman yli 800 000. Nykyinen rekisteröintivelvoite koskee siten noin neljäsosaa vesikulkuneuvoista.

Polttoaine- ja arvonlisäveron lisäksi vesikulkuneuvoihin ei kohdistu erityisveroja. Veneiden verotus on ollut aika ajoin esillä, mutta ongelmana on pidetty venerekisteritietojen puutteellisuutta ja valvontamahdollisuuksien vähäisyyttä. Venerekisteriä ei ole suunniteltu käytettäväksi verotustarkoituksiin eikä uuttakaan rekisterilainsäädäntöä kehitettäessä tähän ole varauduttu. Ajoneuvot rekisteröidään ajoneuvoliikennerekisteriin maahantuojan ennakoilmoituksen, rekisteröintikatsastuksen tai ajoneuvojen yksittäishyväksynnän kautta, jolloin ajoneuvon teknisten tietojen lisäksi rekisteriin kirjataan muun muassa omistukseen, hallintaan ja käyttötarkoitukseen liittyviä tietoja. Koska ajoneuvojen tekniset tiedot toimitetaan ajoneuvoliikennerekisteriin pääosin ajoneuvojen valmistajilta

massaluovutuksina saatavien tietojen perusteella, tietojen kattavuus ja myös luotettavuus on venerekisterin tietoja parempi. Vesikulkuneuvojen omistajan vaihdoksista ei myöskään tehdä samanlaisia yksilöityä luovutusilmoitusta kuin ajoneuvoista, vaikka myös vesikulkuneuvojen omistajanvaihdoksista on ilmoitettava venerekisteriin. Ajoneuvojen verovalvontaa tapahtuu muun tieliikennevalvonnan ohella katsastusten yhteydessä. Vesikulkuneuvoille ei sen sijaan ole säädetty pakollista katsastusvelvollisuutta toisin kuin ajoneuvoille, mikä heikentää merkittävästi niiden verotukseen kohdistuvaa valvontaa sen lisäksi, että vesiliikenteessä valvontamahdollisuudet ovat muutoinkin tielikennettä vähäisempiä etenkin sisävesillä.

Veneveron toteuttamisessa ongelmana ovat myös rekisteröintivaatimusten erot Ahvenanmaan maakunnassa ja muualla Suomessa. Verotuksesta päättäminen kuuluu koko maan osalta valtakunnan toimivaltaan, mutta valtakunnan lailla ei voida velvoittaa veneiden rekisteröintiin maakunnassa. Ahvenanmaan rekisterissä ei myöskään ole mahdollisuutta vesikulkuneuvon rekisteristä poistoon, joten rekisteriin sisältyy myös käytöstä poistuneita veneitä. Maakunnan venerekisteri ei siten ole sellaisenaan käyttökelpoinen veneveron toteuttamisessa.

3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelmaan sisältyvän kirjauksen mukaisesti ottaa käyttöön veneistä kannettava vero valtion verotulojen lisäämiseksi. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa venerekisterin käytettävyys myös verotuksen tarpeisiin.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Menettelyllisesti käytännössä yksinkertainen ja vähän verotuskustannuksia aiheuttava tapa olisi säätää vesikulkuneuvoille kalenterivuoteen sidottu vero, jonka veneilijät maksaisivat omaaloitteisesti. Tämä voitaisiin toteuttaa myös siten, että veneilijät hankkisivat vuosittain veneisiin kiinnitettävän verotarran. Tarralla kannettava vero voisi olla valvonnallisesti hieman selkeämpi kuin muihin veronmaksutositteisiin tai suoraan rekisteritietoihin perustuva vero, mutta se ei poistaisi rekisteritietojen käyttötarvetta kokonaan. Lisäksi väärinkäytöstilanteissa vero olisi joka tapauksessa pantava maksuun viranomaisitoimin. Tarroilla kannettavan veron ongelmana olisivat myös korkeat tarran hankinta- ja jakelukustannukset. Koska verosta huolehtiminen jäisi yksin veneilijän hoidettavaksi, olisi todennäköistä, että veron maksamatta jättäminen olisi yleistä tahallisuuden, huolimattomuuden tai tietämättömyyden takia. Tämän takia veron valvontaan tarvittaisiin huomattavasti resursseja.

Toisena vaihtoehtona on ottaa käyttöön viranomaisaloitteisesti maksuunpantava vero, joka autoihin kohdistuvan ajoneuvoveron tapaan perustuisi rekisteritietoihin ja jossa muutoinkin pitkälti noudatettaisiin ajoneuvoverotuksessa omaksuttuja menettelyitä. Tämän vaihtoehdon toteuttamista hankaloittavat rekisteritietojen puutteellisuuden ohella Ahvenanmaan ja muun Suomen rekisteröintivaatimusten erot, joita ei voida eduskuntalailla poistaa maakunnan osalta. Koska veneiden rekisteri ei perustu EU -lainsäädäntöön, on Ahvenanmaalla myös mahdollisuus muuttaa itsehallinnon puitteissa veneiden rekisteröinnin perusteita tai luopua rekisteröintivelvollisuudesta. Jos vero olisi Manner-Suomen osalta sidottu rekisteritietoihin, olisi ratkaistava se, miten Ahvenanmaalla käytössä olevat vesikulkuneuvot verotetaan. Valtakunnan toimivaltaan kuuluvan verotuksen tulee kuitenkin koskea yhdenmukaisin perustein myös Ahvenanmaalla käytössä olevia veneitä. Ahvenanmaalla käytössä

oleviin vesikulkuneuvoihin jouduttaisiin tällöin soveltamaan joiltain osin erilaista verotusmenetelyä kuin Manner-Suomessa.

Veroperusteiden kannalta hallinnollisesti yksinkertaisin ja selkein toteutustapa olisi tasasuuruinen vero. Kaikille vesikulkuneuvoille samansuuruista veroa voi kuitenkin pitää oikeudenmukaisuuden näkökulmasta ongelmallisena. Jollei veroa haluta säätää kaikille samansuuruiseksi, veron tulee käytännön syistä perustua johonkin rekisteritiedoissa kaikista vesikulkuneuvoista saatavaan tekniseen ominaisuuteen taikka niiden yhdistelmään. Kysymykseen tulevat tällöin lähinnä vain moottorin teho ja rungon pituus. Veroa ei ole mahdollista toteuttaa esimerkiksi arvoperusteisesti, koska vesikulkuneuvoista ei ole arvotietoa saatavilla. Lisäksi teknisiltä ominaisuuksiltaan samanlaisten alusten arvo vaihtelee huomattavasti aluksen tyyppin, iän, kunnon, rakenteiden ja varusteiden mukaan. Veroa ei voida perustaa myöskään tiettyyn ympäristötekijään autojen ajoneuvoveron tavoin, jollei moottorin tehoa katsota polttoaineen kulutukseen korreloivana tällaiseksi perusteeksi.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Veron kohde ja rajaukset

Venevero ehdotetaan rajattavaksi vesikulkuneuvoihin, joiden moottoriteho on vähintään 38 kilowattia, mikä vastaa noin 52 hevosvoimaa. Vero koskisi siten vain melko isotehoisella moottorilla varustettuja vesikulkuneuvoja. Veron ulkopuolelle jäisi suurin osa käytössä olevista perämoottorilla varustetuista veneistä. Näiden veneiden arvo sekä käyttö- ja muut kustannukset ovat tyypillisesti vähäisempiä ja veron osuus veneilyn kustannuksista nousisi siten melko suureksi. Yksinomaan moottoritehoon perustuva rajausta jättäisi veron ulkopuolelle myös varsin kookkaatkin purjeveneet. Oikeudenmukaisuussyistä on kuitenkin katsottu, että veron tulisi koskea myös viimeksi mainittuja, minkä takia veronalaisuuden ehdotetaan määräytyvän toissijaisesti vesikulkuneuvon rungon pituuden perusteella. Siten tässä esityksessä veronalaisuus olisi määritelty niin, että vero koskisi vesikulkuneuvoja, joiden moottorin tai moottoreiden yhteenlaskettu teho on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 38 kilowattia sekä vesikulkuneuvoja, joiden rungon pituus on venerekisterilain mukaan mitattuna vähintään yhdeksän metriä.

Verovapautusten ehdotetaan määräytyvän suoraan venerekisterilain mukaista rekisteröintivelvollisuutta koskevien poikkeusten perusteella. Rekisteröintivelvoitteesta ja siten verosta vapautettuja olisivat ainoastaan puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen veneet, yksinomaan kilpailukäytössä olevat vesikulkuneuvot ja ne alukset, jotka on merkitty alus- tai kalastusalusrekistereihin. Rekisteröintivelvoitteesta ja verosta vapaita olisivat myös sellaiset Suomessa tilapäisesti käytettävät vesikulkuneuvot, joiden omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa. Veroa ei kannettaisi myöskään koetunnuksilla vesiliikenteeseen käytettävistä vesikulkuneuvoista.

Ehdotetuilla perusteilla veronalaisiksi tulisi Manner-Suomen puolella noin 93 000 moottorivenettä ja muuta vesikulkuneuvoa ja Ahvenanmaalla arviolta vähän yli 3 000. Moottoritehon perusteella vero koskisi siten noin puolta rekisteröidyistä moottoriveneistä. Pituuden perusteella vero koskisi noin 9 000 venettä, joista suurin osa olisi purjeveneitä. Veronalaisia olisi noin puolet rekisteröidyistä purjeveneistä. Ahvenanmaan purjeveneiden määrä ei ole tiedossa, mutta todennäköisesti kysymys on joistakin sadoista veneistä.

Veron peruste ja määrä

Veron ensisijaiseksi perusteeksi ehdotetaan moottoritehoa ja toissijaiseksi veneen rungon pituutta. Veron määrä ehdotetaan porrastettavaksi moottoritehon perusteella. Käytävissä olevista teknisistä tiedoista moottoritehon voi katsoa jonkin verran kuvastavan vesikulkuneuvon arvoa yleisellä tasolla, joten porrastaminen lisäisi hieman veron oikeudenmukaisuutta tasaveroon verrattuna.

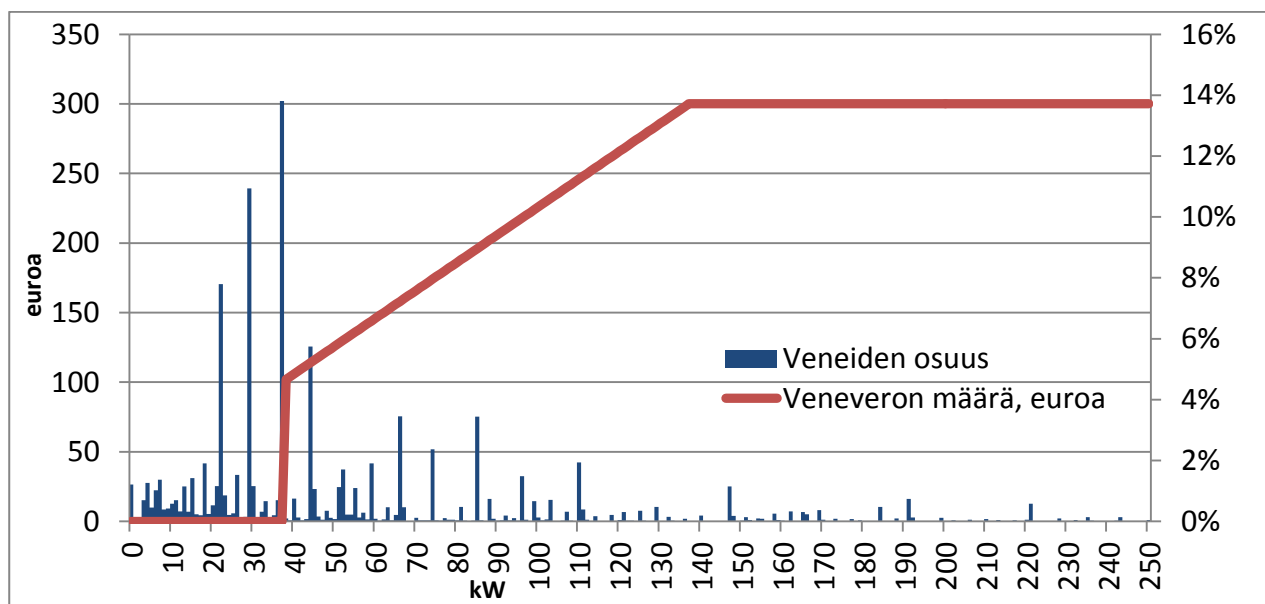
Verotaso määräytyisi suoraan vesikulkuneuvon moottoritehon perusteella siten, että jokainen kilowatti vaikuttaisi suoraan veron määrään veron ala- ja ylärajan välillä. Tällä pyritäisiin välttämään yhden tai vain harvojen veroportaiden jyrkästä porrastuksesta aiheutuvat markkinavaikutukset vesikulkuneuvojen ja niiden moottoreiden kauppaan ja valmistukseen. Ajoneuvojen hiilidioksidipäästöihin perustuvassa verotuksessa on omaksuttu vastaava lähtökohta. Ehdotetulla veromallilla myös lievennettäisiin veron alarajaa lukuun ottamatta kannustinta ilmoittaa rekisteriin väärä tieto moottoritehosta tai vaihtaa moottori pienempitehoiseen.

Veron vuotuiseksi määräksi ehdotetaan 100 euroa vesikulkuneuvolle, jossa on vähintään 38 kilowatin tehoinen moottori. Sen ylittävältä osalta vero kasvaisi kahdella eurolla kultakin täydeltä kilowatilta, jolloin esimerkiksi 39 kilowatin tehoiselta moottorilta vero olisi 102 euroa vuodessa. Lain liitteen verotaulukosta kävisi ilmi kilowatin tarkkuudella moottoritehoon perustuvan veron määrä.

Veron enimmäismääräksi ehdotetaan 300 euroa, mikä vastaisi 138 kilowatin eli noin 188 hevosvoiman moottoritehoa. Moottoritehon kasvaessa tätä suuremmaksi veron määrä ei enää nousisi. Tällä pyritäisiin välttämään veron nouseminen suhteettoman suureksi erityisesti niissä yksittäisissä tapauksissa, joissa moottoriteho ei välttämättä kuvasta suoraan vesikulkuneuvon arvoa. Mainittua raja-arvoa tehokkaampien moottoriveneiden osuus venekannasta on myös melko vähäinen, joten verotuoton kannalta veron määrällä ei näiden osalta ole suurta merkitystä.

Veron vuotuista määrää euroina moottoritehon mukaan porrastettuna voidaan havainnollistaa seuraavalla kuvalla. Kuvasta käy selville lisäksi kuhunkin teholuokkaan kuuluvien vesikulkuneuvojen prosentuaalinen osuus veron piiriin ehdotetuista vesikulkuneuvoista. Keskimääräinen veron määrä olisi 195 euroa vuodessa.

Kuva 1. Veneveron määrä (euroa/vuosi) sekä venerekisteriin kuuluvien veneiden osuus (%) moottoritehon (kW) mukaan

Moottori- ja purjevereen rungon pituuteen perustuvaksi veroksi ehdotetaan 100 euroa, mikä vastaisi moottoritehon perusteella määräytyvää alinta verotaso. Ainakin purjevereen rungon pituuden voi olettaa jonkin verran korreloivan veneen arvoon. Koska veronalaisia purjevereen runkoja olisi suhteellisen vähän, verotaso olisi kuitenkin hallinnollisen yksinkertaisuuden takia kaikille sama. Moottori- ja purjevereen rungon pituuteen perustuva vero olisi toissijainen moottoritehon mukaan määräytyvään veroon nähden. Jos moottori- tai purjevereen runkojen kannettaisiin veroa moottoritehon mukaan, rungon pituuden perusteella määräytyvää veroa ei maksuunpantaisi.

Verotusmenettely

Veron kantaisi Liikenteen turvallisuusvirasto, joka ylläpitää nykyisin vesikulkuneuvoista rekisteriä Manner-Suomessa. Verotus perustuisi ajoneuvojen tapaan lähtökohtaisesti rekisteritietoihin ja verotusmenettelyssä noudatettaisiin pitkälti ajoneuvoverotuksessa sovellettavaa menettelyä.

Liikenteen turvallisuusvirasto kantaisi veron myös Ahvenanmaalla käytössä olevista vesikulkuneuvoista. Manner-Suomen ja Ahvenanmaan rekisteröintivelvoitteiden eroavaisuuksien takia verollisiksi säädettävien vesikulkuneuvojen omistajille säädettäisiin velvollisuus antaa vesikulkuneuvosta veroilmoitus Liikenteen turvallisuusvirastolle veron maksuunpanoa varten. Ilmoitus annettaisiin vain silloin kun vesikulkuneuvo otetaan käyttöön tai kun vesikulkuneuvon tiedot muuttuvat. Vesikulkuneuvon asianmukainen rekisteröinti venerekisteriin kuitenkin korvaisi veroilmoituksen, jolloin verotus olisi mahdollista toteuttaa siten, että siitä on mahdollisimman vähän hallinnollista rasitetta veneiden omistajille. Vaikka vero muodollisesti perustuisi veroilmoitukseen, käytännössä vero kannettaisiin viranomaisaloitteisesti suoraan rekisteritietojen perusteella valtaosassa tapauksia. Veronalaisten vesikulkuneuvojen veroilmoitus- ja venerekisteritiedot muodostaisivat veneveron perusteena käytettävän verorekisterin. Vero kannettaisiin niiden tietojen mukaan, jotka on merkitty tai olisi tullut merkitä rekisteriin taikka joista on annettu tai olisi tullut antaa veroilmoitus verokauden alkaessa.

Veneveroon ei vaikuttaisi kesken verokauden tapahtuva omistuksen tai hallinnan luovutus eikä myöskään vesikulkuneuvon poisto venerekisteristä toisin kuin ajoneuvoihin sovellettavassa ajoneuvoverossa. Vesikulkuneuvojen käyttö on hyvin kausiluonteista. Merenkululaitoksen vuoden 2005

tutkimuksen mukaan rekisteröintivelvoitteen alaisia perämoottorilla varustettuja veneitä käytettiin vain noin 20 tuntia vuodessa. Jos verotus perustuisi ajoneuvojen tapaan käyttöpäiviin, päiväkohtaisen veron määrä muodostuisi erittäin suureksi verolla tavoitellun vuotuisen verotuoton saavuttamiseksi. Korkealla, käyttöpäiviin perustuvalla verolla voisi olla veneilyä huomattavasti vähentäviä käyttäytymisvaikutuksia. Korkea päiväkohtainen vero voisi myös lisätä väärinkäytöksiä. Siten vero tulisi kantaa vuoden mittaiselta verokaudelta riippumatta siitä, kuinka paljon vesikulkuneuvoa verokauden aikana tosiasiaa käytetään. Jos vesikulkuneuvo on verokauden päättyessä poistettu rekisteristä ja vesiliikenteestä, siitä maksuunpantaisiin uudelleen veroa vasta siitä ajankohdasta, jona se on uudelleenrekisteröity. Vero maksuunpantaisiin vastaavasti tilanteessa, jossa havaittaisiin, että vesikulkuneuvo on otettu käyttöön ilman vero- tai rekisteri-ilmoitusta.

Kalenterivuoden sijasta verokautena pidettäisiin liukuvaa 12 kuukauden jaksoa. Ensimmäinen verokausi alkaisi lain voimaantulopäivänä niille vesikulkuneuvoille, jotka silloin on merkitty rekisteriin. Rekisteriin myöhemmin merkittävien vesikulkuneuvojen verokausi alkaisi rekisterimerkinnästä.

Liikenteen turvallisuusvirasto panisi veron maksuun verovelvolliselle lähetävillä verolipuilla. Verovelvollinen olisi verokauden alkaessa vesikulkuneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai haltija. Jos omistajia tai haltijoita on useampia, he olisivat yhteisvastuussa veron suorittamisesta. Verolippu lähetettäisiin kuitenkin ensisijaisesti rekisteriin merkitylle yhteyshenkilölle tai, jos yhteyshenkilöä ei ole ilmoitettu, jollekin omistajista tai haltijoista. Vesikulkuneuvosta, josta on tehty venerekisterilakiin ehdotettava luovutusilmoitus, vero maksuunpantaisiin sille, jolle luovutus on tehty. Omistajan tai haltijan vaihdos kesken verokauden ei vaikuttaisi veron määrään toisin kuin ajoneuvojen ajoneuvoverotuksessa. Maksettu vero seuraisi siten vesikulkuneuvon mukana uuden omistajan hyödyksi verokauden loppuun. Uuden verokauden alkaessa vero pantaisiin maksuun rekisteriin merkitylle uudelle omistajalle tai haltijalle.

Veroa valvoisivat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos. Koska valvontatilanteessa viranomaisilla ei välttämättä ole pääsyä rekisteritietoihin, verovelvollisen tai vesikulkuneuvon käyttäjän olisi esitettävä näyttö siitä, että vesikulkuneuvo on asianmukaisesti rekisteröity venerekisteriin tai että siitä on annettu veroilmoitus. Jos vesikulkuneuvoa käytettäisiin veroa suorittamatta, kannettaisiin sanktioluonteista lisäveroa, kuten ajoneuvoverotuksessa.

Venerekisterilain muutokset

Venerekisterilain säännöksiä rekisteröitävän vesikulkuneuvon teknisten tietojen ilmoittamisesta tarkennettaisiin, koska veron perusteena käytettäisiin ensisijaisesti vesikulkuneuvon konetehoa ja toissijaisesti vesikulkuneuvon pituutta. Lakiin lisättäisiin myös tarkemmat määrittelyt erilaisille rekisteri-ilmoituksille ja siten varmistettaisiin osaltaan kansalaisten oikeusturva esimerkiksi tilanteissa, joissa vesikulkuneuvo on luovutettu eteenpäin.

Vesikulkuneuvon pituus tulisi ilmoittaa vesikulkuneuvorekisteriin joko valmistajan ilmoituksen mukaan tai jos tällaista ilmoitusta ei olisi saatavilla, rungon suurimman pituuden mittaamiseen tulisi käyttää yhdenmukaistetun standardin mukaista mittaustapaa.

Rekisteröintivelvollisuutta koskeviin poikkeuksiin lisättäisiin tarkennus kilpailukäytöstä. Kilpailukäytöllä tarkoitettaisiin vain veneily-, vesiskootteri- ja purjehduskilpailuja eikä esimerkiksi kalastuskilpailuja.

Venerekisterilakiin lisättäisiin mahdollisuus merkitä vesikulkuneuvolle yhteyshenkilö, joka olisi automaattisesti verovelvollinen kyseisestä vesikulkuneuvosta. Yhteyshenkilön tulisi olla vesikulkuneuvon haltija ja/tai omistaja.

Muutosrekisteröinnin määräaika lyhennettäisiin 30 päivästä seitsemään kalenteripäivään, jotta rekisteri olisi mahdollisimman ajantasainen ja vältettäisiin virheellisesti maksuunpantuja veroja sekä tarvetta niiden oikaisuille. Lisäksi edellytettäisiin kattavampien tietojen toimittamista vesikulkuneuvon asennettavasta moottorista myös moottorin vaihdon yhteydessä, moottoritehon ollessa veron ensisijainen peruste.

Lakiin lisättäisiin säännös vesiliikennekäytöstä poistosta ja vesiliikennekäyttöön otosta, joiden avulla verovelvolliselle annettaisiin mahdollisuus vapautua veron maksusta niiltä verokausilta, joina verovelvollinen ei käytä vesikulkuneuvoa.

Rekisteröintitapahtumiin lisättäisiin vesikulkuneuvon luovutusilmoitus, jotta vesikulkuneuvon luovuttanut henkilö voisi ilmoittaa luopuneensa vesikulkuneuvosta siinä tapauksessa, että luovutuksen saaja jättäisi rekisteri-ilmoituksen tekemättä. Myös vesikulkuneuvon haltijalla olisi jatkossa mahdollisuus ilmoittaa hallinnan päättymisestä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Lisäksi vesikulkuneuvon tai moottorin lopullista poistoa koskevaan ilmoitukseen liittyen tarkennettaisiin, että lopullisesti poistettua vesikulkuneuvoa tai moottoria ei enää voitaisi rekisteröidä uudelleen venerekisteriin.

Vesikulkuneuvoista ja moottoreista tallennettaviin tietoihin lisättäisiin mahdollisuus tallentaa myös verotukseen liittyviä tietoja vesikulkuneuvorekisteriin.

Esityksessä ehdotettaisiin muutettavaksi lisäksi venerekisterilain rangaistussäännöksiä siten, että käyttökiellossa olevan veneveron alaisen vesikulkuneuvon käyttämisestä ei rangaistaisi silloin kun samasta teosta määrätään myös veneverolain mukainen hallinnollinen seuraamus lisäverona. Kyseisellä menettelyllä varmistettaisiin, että samaa henkilöä ei rangaista samasta teosta kahdesti.

4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Tällä hetkellä venerekisterissä olevien vesikulkuneuvojen lukumäärän perusteella veroa kertyisi ehdotetuilla veroperusteilla noin 19 miljoonaa euroa vuodessa vuodesta 2017 alkaen. Tuotosta vajaa miljoona euroa kertyisi purjeveneistä. Verotuoton arvioidaan kuitenkin jäävän edellä mainittua pienemmäksi, koska on oletettavaa, että vesikulkuneuvoja tullaan jättämään rekisteröimättä tai poistamaan venerekisteristä veron välttämistarkoituksessa. Vesikulkuneuvo voitaisiin myös laillisesti poistaa vesiliikennekäytöstä, jolloin siitä ei tarvitsisi maksaa veroa seuraavilta verokausilta. Lisäksi moottorin vaihtaminen veron alarajaa pienemmäksi poistaisi vesikulkuneuvon veron piiristä. Jos oletetaan, että rekisteristä tai muuten veron alaisuudesta poistuisi esimerkiksi 10 prosenttia vesikulkuneuvoista, vuotuinen verotuotto jäisi alle 17 miljoonaan euroon.

Oletusta 10 prosentin rekisteripoistumasta voidaan pitää varovaisena arviona, joten verotuotto saattaa jäädä ennustettua alhaisemmaksi. Aktiivisesti käytössä olevien veneiden määrää kuvaa jossain määrin vakuutettujen veneiden määrä, joka oli vuonna 2015 noin 171 000. Tämä on vain runsas 80 prosenttia rekisteröityjen veneiden määrästä.

Lisäksi veron periminen 12 kuukauden liukuvalta jaksolta saattaa osaltaan vähentää verotuottoa. On mahdollista, että joidenkin veneiden osalta veroa ei tule kannetuksi jokaisena kalenterivuotena, vaikka venettä käytettäisiin joka vuosi. Kun otetaan huomioon veneiden vähäinen käyttömäärä, voi olla mahdollista ajoittaa veneiden käyttö siihen ajankohtaan, jolloin edellisenä kalenterivuonna alkanut verokausi ei ole vielä päättynyt. Tällä voi olla pieni vaikutus veneveron tuottoon.

Venevero vähentäisi kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja, minkä voidaan arvioida vähentävän arvonlisäverokertymää noin kaksi miljoonaa euroa vuodessa olettaen, että kotitalouksien kulutus vähenee veron määrän verran.

Ehdotetuilla perusteilla vero koskisi noin puolta rekisteröidyistä vesikulkuneuvoista. Moottoritehoon perustuvan veron määrä vaihtelisi 100 ja 300 euron välillä. Mediaanivero olisi 175 euroa vuodessa. Suurin veron määrä eli 300 euroa kannettaisiin noin 10 prosentilta rekisteröidyistä veneistä.

Veron piiriin tulevista vesikulkuneuvoista noin puolet olisi perämoottoriveneitä. Tyypillisesti niiden hinta uutena on arviolta 12 000 – 100 000 euroa. Sisä- tai sisäperämoottoriveneiden hinta uutena vaihtelee arviolta 50 000 – 130 000 euron välillä. Uusien veneiden kauppa on kuitenkin melko vähäistä venekantaan suhteutettuna. Vesikulkuneuvoja on ensirekisteröity tällä vuosikymmenellä 3 500 – 5 200 vuodessa. Keskimäärin veneitä on rekisteröity vuosittain noin 900 vähemmän kuin vielä 2000-luvun alkupuolella. Osaltaan tämä selittyy yleisen taloudellisen tilanteen heikentymisellä. Käytettyjä veneitä myydään vuosittain arviolta 15 000 – 20 000. Niiden keskihinta on 7 000 – 8 000 euroa. Venerekisterin mukaan veneiden keski-ikä on 23 vuotta. Venekanta on siten varsin iäkästä ja siltä osin myös melko vähäarvoista.

Veneilyn vuosittaiset kustannukset vaihtelevat huomattavasti. Veneilijöille tehdyn kyselyn perusteella aktiivisesti veneilyä harrastavien veneiden vuosittaiset käyttökustannukset voivat olla noin 2 500 euroa, mutta useimmilla veneilijöillä kustannukset jäänevät selvästi tätä alhaisemmaksi. Veneveron määrää voi suhteuttaa esimerkiksi keskimääräiseen veneiden vakuutusmaksuun, joka oli 170 euroa vuonna 2015.

Rekisterissä olevista vesikulkuneuvoista vero kannettaisiin vuoden pituiselta jaksolta riippumatta siitä, kuinka paljon sitä käytetään vesiliikenteeseen. Vesikulkuneuvojen käyttö on vahvasti kausiluonteista, joten käyttöpäiviin suhteutettuna veron määrä olisi suhteellisen korkea. Esimerkiksi autojen ajoneuvovero on päivää kohden keskimäärin 0,67 euroa. Veneilyä harrastetaan keskimäärin 6-15 päivänä vuodessa, joten venevero olisi 7-50 euroa päivältä eli monenkertainen autoihin verrattuna. Ajoneuvoveron kaltainen verokauden keskeyttäminen liikennekäytöstä poistolla ei olisi vesikulkuneuvojen osalta mahdollinen. Verolta välttyisi vain, jos vesikulkuneuvo olisi poistettuna vesiliikenteestä verokauden alkaessa.

Vero koskisi myös niitä viranomaisten käytössä olevia vesikulkuneuvoja, jotka ovat rekisterissä. Tämä lisäisi jonkin verran viranomaisten kustannuksia. Lisäksi veron piiriin tulisivat esimerkiksi pelastustoimintaan meri- ja järviolueilla käytettävät pelastusveneet, joten vero lisäisi myös vapaaehtoisen pelastustoiminnan kustannuksia. Yhteensä edellä mainittuja veneitä arvioidaan olevan yli 1 000.

4.2 Yritysvaikutukset

Suomessa veneiden valmistuksessa, korjaustoiminnassa, vuokrauksessa sekä veneiden ja niiden varaosien ja tarvikkeiden tukku- ja vähittäiskaupassa toimii Tilastokeskuksen tilinpäätöstilaston

mukaan vajaa 800 yritystä, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on runsas 600 miljoonaa euroa ja jotka työllistävät yhteensä noin 3 000 henkeä. Suomalaisen venevalmistuksen arvosta noin 70 prosenttia menee vientiin. Veneiden viennin arvo oli ulkomaankauppatilastojen mukaan noin 190 miljoonaa euroa vuonna 2015, kun kotimaan myynnin arvo oli alan tietojen perusteella noin 80 miljoonaa euroa. Veneilyyn liittyvät matkailupalvelut esimerkiksi vierasvenesatamissa tuovat lisätuloja myös niille rannikon, saaristomeren ja sisävesien kunnille, joihin matkaveneily kohdistuu voimakkaimmin. Veron käyttöönotto voi vähentää uusien veneiden myyntiä tai siirtää veneiden hankintaa pienempiin ja edullisempiin veneisiin. Veron lisää veneilyn kustannuksia, joten sillä voi olla vaikutusta veneilyn määrään ja siihen liittyvien oheispalveluiden käyttöön. Lisäksi veneilyn vähentymisen ja veneiden mahdollisen hinnanlaskun seurauksena kauppiaiden myynti- ja vaihtovarastoissa olevien veneiden arvo saattaa jossain määrin laskea. Veron käyttöönotto voi siten johtaa venealan kannattavuuden ja yleisten toimintamahdollisuuksien lievään heikentymiseen ja jopa työpaikkojen menetykseen.

4.3 Ympäristövaikutukset

Veneilyn lähiympäristössä ilmeneviä ympäristövaikutuksia ovat esimerkiksi meluhaitat, roskaaminen ja pakokaasuyhdisteet. Lisäksi veteen pääsevät öljyt ja jätteet sekä veneenpohjien maalauksessa käytettävät myrkylliset maalit muodostavat haitan ympäristölle. Huviveneliikenteen ilmastomuutokseen vaikuttavat hiilidioksidipäästöt olivat vuonna 2015 noin 130 000 tonnia. Määrä sisältää myös veneveron ulkopuolelle jäävien huviveneiden päästöt. Kotimaan vesiliikenteen kokonaishiilidioksidipäästöt olivat noin 440 000 tonnia ja ulkomaan vesiliikenteen päästöt Suomen talousalueella noin 2,3 miljoonaa tonnia. Merenkululaitoksen 2005 julkaisemassa tutkimuksessa huviveneilyn päästöistä arvioitiin aiheutuvan yhteensä noin 10 miljoonan euron suuriset taloudelliset haitat vuodessa. Merkittävin osatekijä arvioissa oli ilmastomuutokselle annettu painoarvo. Loput päästökustannukset olivat seurausta terveydelle ja luonnolle aiheutuvista haitoista. Veneilyn päästöjen osuus Suomen liikenteen päästökustannuksista on kuitenkin hyvin pieni.

Venevero olisi tavoitteeltaan valtiontaloudellinen eikä ympäristönäkökohtiin perustuva. Tästä huolimatta veron pääasiallisena perusteena olevan moottoritehon voi katsoa yleisellä tasolla liittyvän polttoaineen kulutukseen ja siten veneen ominaishiilidioksidipäästöihin. Jos veneilysuoritteiden määrä alenee veneveron takia, voi tällä olla vähäinen vaikutus veneilyn ympäristöhaittojen vähenemiseen.

4.4 Vaikutukset viranomaistoimintaan

Veron kantaisi Liikenteen turvallisuusvirasto, joka pitää venerekisteriä Manner-Suomessa.

Uuden veron käyttöönotto edellyttää Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmiin kertaluonteisia muutoksia, joista aiheutuviksi kustannuksiksi arvioidaan xxxxx euroa. Kertaluonteista lisätyötä aiheutuu myös asiakkaiden opastamisesta sekä ohjeistuksen ja lomakkeiden laatimisesta, joka vaatisi ensimmäisenä vuonna arviolta yhden henkilötyövuoden. Liikenteen turvallisuusvirasto on saanut valtion vuoden 2017 talousarvioesityksen yhteydessä lisärahoitusta vuodelle 2017 veneveron ja kevyiden moottoriajoneuvojen veron kustannuksiin miljoona euroa. Tästä pääosa kuluu tietojärjestelmätyöhön. Veneveron vuotuisten veronkantokustannusten arvioidaan olevan joitakin satoja tuhansia euroja.

Venerekisterilakiin ehdotetut muutokset vaatisivat joitakin muutoksia sekä nykyisen vesikulkuneuvorekisterin käytäntöihin että järjestelmiin, erityisesti uusien rekisteri-ilmoitusten käyttöönoton myötä.

Veroa valvoisivat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos. Valvontaa toteutettaisiin lähinnä näiden viranomaisten muiden valvontatoimenpiteiden yhteydessä.

4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Veron käyttöönoton ja venerekisterilain muutosten arvioidaan johtavan ajan myötä venerekisterin tietojen nykyistä tehokkaampaan päivittymiseen, millä olisi positiivisia vaikutuksia rekisterin käytökelpoisuuteen erityisesti vesiliikenneturvallisuustarkoitukseen, johon se on alun perin säädetty. Toisaalta vero voi merkitä vesikulkuneuvojen poistoa rekisteristä veron välttämistarkoituksessa, koska vesiliikenteen valvontamahdollisuudet erityisesti sisävesillä ovat vähäiset. Veroa voidaan myös pyrkiä kiertämään vaihtamalla tai poistamalla moottorin tehomerkinnot. Jos vesikulkuneuvojen verotus saa aikaan vesikulkuneuvojen aiheutonta poistoa venerekisteristä, on mahdollista, että rekisterin tietosisällön luotettavuus kärsii eikä rekisteriä voitaisi enää pitää luotettavana tilastoinnin työkaluna.

Sanktioksi ehdotetulla lisäverolla pyritään kuitenkin vähentämään väärinkäytöksiä.

Venerekisterin ja verotusaineiston perusteella arvioiden veneiden omistus on selvästi yleisempää ylemmissä tuloluokissa. Veron piiriin kuuluvista veneistä lähes 60 prosenttia kuuluu kahteen ylimpään tulodesiiliin lukeutuville omistajille ja yli 80 prosenttia veneiden omistajista kuuluu hyvätuloihin puoliskoon väestöstä, kun tuloluokkien rajat on laskettu yli 18-vuotiaan väestön tulojen mukaan.

Verotusaineistolla ei kuitenkaan voida muodostaa selkeitä kotitalouksia, joista tulonjakovaikutusarvioissa tavanomaisesti käytettyä gini-indikaattoria lasketaan. Tilastokeskuksen kulutustutkimuksessa nämä tiedot ovat saatavilla, mutta aineisto on haastatteluluonteensa johdosta epätarkempi ja sisältää runsaasti myös muita kuin veron piiriin ehdotettavaksi kuuluvia veneitä. Kulutustutkimuksen aineistosta ilmenee kuitenkin verotusaineiston tapaan, että moottori- ja purjeveneiden omistus on selvästi yleisempää ylemmissä tuloluokissa. Ylimmän tulokymmenyksen kotitalouksilla veneiden omistus on yli kaksi kertaa yleisempää kuin kotitalouksilla keskimäärin ja lähes kymmenen kertaa yleisempää kuin alimman tulokymmenyksen kotitalouksilla. Ehdotetun veromuutoksen vaikutus gini-kertoimella mitattuna olisi kulutustutkimuksen aineistosta laskettuna vähemmän kuin -0,01. Vaikka lukuun liittyy edellä mainituista syistä epävarmuuksia, kuvaa se kohtuullisella tavalla muutoksen suuntaa ja vaikutuksen kokoa. Vaikutus olisi siis mittaluokaltaan varsin pieni, mutta progressiivinen eli suurituloisiin kotitalouksiin voimakkaammin kohdentuva. Vaikutuksen vaimeus johtuu enemmän veron taloudellisen vaikutuksen pienuudesta kuin sen kohdentumisesta.

5 ASIAN VALMISTELU

Esitys liittyy pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman ja syksyllä 2016 talousarviovalmistelussa tehtyihin veropoliittisiin linjauksiin. Asiaa on käsitelty myös hallituksen talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston sekä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Esityksestä pyydettiin lausunto liikenne- ja viestintäministeriöltä, oikeusministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ahvenanmaan valtionvirastolta, Poliisihallitukselta, Rajavartiolaitokselta, Tullilta, Suomen purjehdus ja veneily ry:ltä, Venealan keskusliitto Finnboat ry:ltä ja Veronmaksajain keskusliitto ry:ltä.

Lausunnon antoivat

Lausunnoissa.....

6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioon ja se otetaan huomioon vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarvioesityksessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Veneverolaki

1 §. *Lain soveltamisala.* Lain soveltamisala määriteltäisiin pykälän 1 momentissa siten, että veroa tulisi suorittaa vesikulkuneuvojen vesiliikennekäytöstä. Veron nimeksi ehdotetaan kuitenkin veneveroa, mikä kuvaisi selkeämmin ja ymmärrettävämmin veron kohdetta kuin esimerkiksi vesikulkuneuvovero. Veronsaajana olisi valtio. Vero koskisi vesikulkuneuvojen Suomessa tapahtuvaa käyttöä.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, mitä vesikulkuneuvon vesiliikennekäytöllä tarkoitettaisiin. Säännöksen mukaan vesiliikennekäyttöä olisi vesikulkuneuvolla tapahtuva liikkuminen vesistössä sekä vesikulkuneuvon pitäminen vesistössä. Vesikulkuneuvon, jota säilytetään maissa, ei siten katsottaisi olevan vesiliikennekäytössä. Vesiliikennekäytön määritelmä verotuksessa poikkeaisi jonkin verran siitä, mitä vesiliikenteen on katsottu tarkoittavan esimerkiksi vesiliikennelakia (463/1996) sovellettaessa. Vesiliikennelain tarkoituksena on edistää vesiliikenteen turvallisuutta sekä ehkäistä vesikulkuneuvojen käyttämisestä aiheutuvia haittoja. Vesiliikenteen turvallisuus ja haittojen ehkäisy liittyvät ensisijassa vesikulkuneuvojen varsinaiseen käyttöön, kun taas veneveron tarkoituksena olisi kohdistua laajemmin vesikulkuneuvojen käytössä pitämiseen. Koska veneet tavallisesti Suomessa joudutaan nostamaan talvisäilytykseen maihin, voi veneen vesille laskemisen katsoa yleisesti osoittavan, että venettä on tarkoitus käyttää veneilykauden aikana. Veneen säilyttämisen vesistössä voi siten katsoa ilmentävän käytössä pitämistä siten, että veneestä tulee suorittaa veroa. Säännöksen tarkoituksena olisi ensisijaisesti selkeyttää ja helpottaa veron valvontaa. Verovalvonta voisi siten kohdistua esimerkiksi venesataman laituripaikoissa oleviin veneisiin, eikä valvonnassa tarvitsisi hankkia näyttöä siitä, onko veneellä varsinaisesti liikuttu vesistössä.

2 §. *Veronalaiset vesikulkuneuvot.* Pykälässä määriteltäisiin veronalaiset vesikulkuneuvot. Veronalaisuus määräytyisi vesikulkuneuvon moottoritehon tai pituuden perusteella. Veronalaisia olisivat vesikulkuneuvot, joiden moottoriteho olisi vähintään 38 kilowattia, mikä vastaisi noin 52 hevos-

voiman tehoa. Moottoriteholla tarkoitettaisiin valmistajan ilmoittamaa moottorin tai mottoreiden yhteenlaskettua tehoa. Veronalaisia olisivat myös vesikulkuneuvot, joiden pituus on vähintään yhdeksän metriä. Tältä osin tarkoitettaisiin venerekisterilain 3 §:n mukaisesti mitattua pituutta.

Pykälän 2 momentti koskisi veronalaisuudesta vapautettuja vesikulkuneuvoja. Veronalaisena ei pidettäisi niitä vesikulkuneuvoja, joita ei koske venerekisterilaissa tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus. Veron ulkopuolelle jäisivät siten alusrekisterilain nojalla rekisteröidyt alukset sekä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain nojalla kalastusalusrekisteriin merkityt alukset samoin kuin Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 4 §:n nojalla sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin merkityt alukset. Veronalaisia eivät myöskään olisi edellä mainittuihin aluksiin kuuluvat vesikulkuneuvot. Veron ulkopuolelle jäisivät myös vesikulkuneuvot, joiden omistaja tai haltija on puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos. Lisäksi veron ulkopuolelle jäisivät pelkästään kilpailukäytössä olevat vesikulkuneuvot. Veron ulkopuolelle jäisivät myös sellaiset tilapäisesti Suomessa olevat vesikulkuneuvot, joiden omistajalla tai haltijalla ei ole kotikuntaa eikä kotipaikkaa Suomessa. Lisäksi vesikulkuneuvot, jossa on koetunnus, jäisivät veron ulkopuolelle. Vesikulkuneuvon tai moottorin valmistaja, maahantuoja, myyjä, korjaaja tai muu vastaava elinkeinonharjoittaja voi käyttää rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa koeajossa, myyninedistämistoiminnassa ja muussa tämän kaltaisessa elinkeinon harjoittamiseen välittömästi liittyvässä toiminnassa, jos Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut elinkeinonharjoittajalle kirjallisesta hakemuksesta koetunnuksen.

Vastaavia verovapauden edellytyksiä sovellettaisiin myös Ahvenanmaalla käytettäviin vesikulkuneuvoihin riippumatta siitä, mitä rekisteröintivelvollisuudesta on säädetty Ahvenanmaan itsehallintolain nojalla annetussa maakuntalaissa. Siten esimerkiksi alus, jonka tulisi alusrekisterilain mukaan olla merkitty alusrekisteriin, olisi vapautettu verosta Ahvenanmaalla riippumatta aluksen maakuntalakiin perustuvasta rekisteröinnistä.

Pykälän 3 momentti sisältäisi täsmentäviä määritelmiä. Vesikulkuneuvolla tarkoitettaisiin veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä ja laitetta. Vesikulkuneuvoja olisivat siten esimerkiksi moottoriveneet, purjeverneet, ilmatäytteiset veneet, hydrokopterit, vesiskootterit ja moottoripurjehtijat. Vesikulkuneuvon määritelmä vastaisi vesiliikennelain 3 §:n säännöstä. Vesikulkuneuvon rungon pituudella tarkoitettaisiin venerekisterilaissa tarkemmin säädettyä rungon pituutta.

3 §. Ilmoittamisvelvollisuus. Pykälässä säädetäisiin veneveron ilmoitusvelvollisuudesta. Pääsääntönä olisi se, että veneen omistaja olisi velvollinen antamaan veroilmoituksen Liikenteen turvallisuusvirastolle. Jos vene olisi muun kuin omistajan hallinnassa, haltijalla olisi vastaava veroilmoitusvelvollisuus. Ilmoitus tulisi antaa ennen kuin veronalainen vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran käyttöön Suomessa.

Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi niitä veneitä, jotka on jo merkitty Liikenteen turvallisuusviraston venerekisteriin. Tällä perusteella selvästi suurin osa veronalaisten veneiden omistajista tai haltijoista vapautuisi erillisestä veroilmoitusvelvollisuudesta. Koska veneveron kanto perustuisi pääasiassa venerekisteristä saataviin tietoihin, ei olisi tarpeen vaatia rekisteröintiä koskevia tietojen ilmoittamista uudelleen verotusta varten. Ilmoitusvelvollisuus koskisi siis ensisijassa niitä veneitä, jotka täyttävät 2 §:ssä säädettyä veronalaisuuden edellytykset, mutta jäävät venerekisterilain soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisia olisivat lähinnä Ahvenanmaalla vakituisesti käytettävät veneet. Koska Ahvenanmaan maakunnan hallituksen pitämän huvivenerekisterin tiedot poikkeavat olennaisesti Liikenteen turvallisuusviraston pitämästä venerekisteristä, ei Ahvenanmaalla rekisteröityjen

veneiden tietoja voida suoraan käyttää verotukseen. Tältä osin tarvitaan säännökset verotusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

Ahvenenmaalla vakituisesti käytettävien veneiden lisäksi ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä Manner-Suomen alueella käytettäviä veneitä, joita ei ole asianmukaisesti merkitty Liikenteen turvallisuusviraston venerekisteriin tai joita koskevat tiedot ovat virheelliset esimerkiksi omistajan tai moottorinvaihdon takia. Tässäkin tapauksessa tietojen päivittäminen venerekisteriin olisi riittävä toimenpide, eikä erillistä veroilmoitusta sen lisäksi tarvittaisi. Venerekisterilain mukainen rekisteröinti tai tietojen päivittäminen olisi myös käytännössä ensisijainen korjaustoimenpide, sillä veroilmoitusten ei olisi tarkoitus korvata miltään osin rekisterilainsäädännön mukaisia ilmoitusmenettelyjä. Koska veron laiminlyöntiä tai välttämistä kuitenkin arvioidaan verolainsäädännön eikä rekisterilainsäädännön perusteella, olisi verolaissa selkeyden vuoksi aiheellista säätää kattavasti verotukseen liittyvistä velvoitteista.

Pykälässä säädettäisiin myös veroilmoituksen sisällöstä. Verotusta varten tarvitaan tieto vesikulkuneuvon omistajasta ja haltijasta. Jos omistajia tai haltijoita on useita, tarvitaan myös tieto yhteys henkilöstä, sillä veron maksuunpano lähetettäisiin tälle. Koska veronalaisuus ja veron määrä määräytyisivät moottorien tehon tai vesikulkuneuvon runkopituuden perusteella, veroilmoituksen tulisi sisältää vesikulkuneuvon ja moottorin yksilöintitiedot sekä tarvittavat tekniset tiedot. Vesikulkuneuvon pääasiallinen käyttötarkoitus ja käyttökunta tulisi ilmoittaa veron valvontaa varten. Koska veroilmoituksen tiedot mainittaisiin laissa melko yleisellä tasolla, Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettäisiin mahdollisuus antaa tarkempia määräyksiä verotusta varten ilmoitettavista tiedoista, tietojenantotavasta ja muustakin veroilmoittamisen menettelyyn liittyvästä asiasta.

4 §. Muutoksista ilmoittaminen. Pykälässä säädettäisiin verotietojen muutoksien ilmoittamisesta kun taas 3 §:ssä tarkoitettu veroilmoitus tulisi antaa vain kerran vesikulkuneuvon käyttöönoton yhteydessä. Veroilmoitusta ei siis tarvitsisi antaa erikseen jokaiselta verokaudelta, jos tiedot eivät ole muuttuneet, vaan vero kannettaisiin aikaisemmin annetuilla tiedoilla. Jos 3 §:ssä mainitut tiedot muuttuisivat, tulisi muutoksesta ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle ennen kuin vesikulkuneuvoa käytetään vesiliikenteessä, mutta kuitenkin viimeistään seitsemäntenä päivänä muutoksesta. Pykälä koskisi ainoastaan muutosten ilmoittamista niistä vesikulkuneuvoista, joita ei ole merkitty venerekisteriin. Venerekisterissä olevien vesikulkuneuvojen tietojen muuttumisesta ilmoitettaisiin venerekisterilain mukaista ilmoitusmenettelyä noudattaen.

Vesikulkuneuvon myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä edellisen omistajan tai haltijan intressissä on ilmoittaa vesikulkuneuvon luovutuksesta tai hallinnan päättymisestä ja siten vapautua veron suorittamisesta seuraavalta verokaudelta. Informatiivisuuden vuoksi tätä koskeva maininta otettaisiin säännökseen. Rekisteriin merkittävät luovutuspäivät määräytyisivät samalla tavalla kuin venerekisterilaissa on säädetty.

Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös vesikulkuneuvon käytön lopettamista tai uudelleen käyttöön ottoa. Tilapäisestä käytöstä poistosta verokauden aikana kuten veneen talvisäilytyksestä ei tarvitsisi ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus koskisi vain niitä tilanteita, joissa käytöstä poiston on tarkoitus jatkaa siten, ettei vene ole käytössä verokauden päätyttyä. Tällöin käytöstä poisto siis johtaisi siihen, ettei veroa maksuunpantaisi seuraavalle verokaudelle.

Omistajalla tai haltijalla olisi myös velvollisuus ilmoittaa vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullisesta tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta. Ilmoitus olisi tehtävä Liikenteen turvallisuusvirastolle seitsemän päivän kuluessa. Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyisi vesikulkuneu-

von tai sen moottorin lopullisen poiston, jos verovelvollinen esittäisi asiasta luotettavan selvityksen. Veroa ei näissä tapauksissa maksuunpantaisi seuraavalle verokaudelle.

Koska laissa olisi vaikea luetella käytännön verotuksen kannalta riittävän yksityiskohtaisesti muutositilmoitusten tarkasta tietosisällöstä ja ilmoitusmenettelystä, Liikenteen turvallisuusvirastolla olisi mahdollisuus antaa tarkempia määräyksiä asiasta.

5 §. Verorekisteri. Pykälässä säädettäisiin veneveron kantamiseen ja valvontaan tarvittavan verorekisterin pitämisestä. Verorekisteriä pitäisi Liikenteen turvallisuusvirasto ja se koostuisi venerekisterin verotukseen ja valvontaan liittyvistä tiedoista täydennettynä 3 ja 4 §:n nojalla annetuilla veroilmoitustiedoilla. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto voisi esimerkiksi valvontahavaintojen perusteella oma-aloitteisesti merkitä verorekisteriin sellaisia veronalaisia vesikulkuneuvoja, joita ei ole rekisteröity venerekisterilaissa edellytetyllä tavalla ja joista ei myöskään ole annettu veroilmoitusta.

Koska verorekisterin tiedot muodostuisivat pääosin venerekisteriin merkityistä tiedoista ja myös veroilmoituksista saatu tieto vastaisi tätä läheisesti, verorekisterin tietosisältöön sovellettaisiin venerekisterilain säännöksiä. Samoin Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeuteen verorekisterin pitäjänä sovellettaisiin venerekisterilain säännöksiä.

Venerekisteriin rekisteröitäville vesikulkuneuvoille annetaan ensirekisteröinnin yhteydessä rekisteritunnus, joka tulee merkitä vesikulkuneuvoon. Tätä rekisteritunnusta voitaisiin käyttää myös verovalvonnassa vesikulkuneuvon yksilöintiin. Jotta verovalvonta voitaisiin tehokkaasti kohdistaa myös niihin vesikulkuneuvoihin, joista on annettu veroilmoitus, Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa näille rekisteritunnusta vastaavan yksilöivän erotunnuksen. Erotunnus tulisi merkitä niihin vesikulkuneuvoihin, joissa ei ole venerekisterilain mukaista rekisteritunnusta.

6 §. Verokausi. Pykälän 1 momentin mukaan veronkanto tapahtuisi liukuvalta 12 kuukauden jaksolta. Verokausi ei siis olisi sidottu kalenterivuoteen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin verokauden alkamisajankohdasta. Verokausi alkaisi kun vesikulkuneuvosta annetaan veroilmoitus tai kun vesikulkuneuvo merkitään verorekisteriin. Riippumatta siitä, onko veroilmoitusta annettu tai vesikulkuneuvoa merkitty rekisteriin, verokauden katsottaisiin kuitenkin alkaneen viimeistään silloin kun veronalaista vesikulkuneuvoa on alettu käyttää vesiliikenteessä. Lain 1 §:n 2 momentin säännös huomioon ottaen tämä tarkoittaisi käytännössä vesilaskun ajankohtaa. Verokausi vaihtuisi edellisen verokauden päättymistä seuraavana päivänä, jos verovelvollisuus vesikulkuneuvosta ei olisi päättynyt 10 §:n 4 momentin mukaan.

7 §. Veron määräytymisen ajankohta. Pykälän 1 momentin mukaan vero kannettaisiin verorekisteriin verokauden alkaessa merkittyjen tietojen mukaan. Jos vesikulkuneuvoa ei olisi merkitty verorekisteriin tai rekisterin tiedot olisivat virheellisiä, vero kannettaisiin niiden tietojen mukaan, jotka olisi pitänyt olla ilmoitetut rekisteriin verokauden alkaessa. Säännös koskisi tilannetta, jossa rekisteröimätön vesikulkuneuvo tavataan vesillä ja erotetaan ensi kertaa. Jos taas kyseessä olisi rekisteröity vene, mutta vero olisi maksuunpantu vanhentunein rekisteritiedoin esimerkiksi väärälle verovelvolliselle, tulisi tietoja korjata ensisijaisesti tekemällä muutositilmoitus venerekisteriin.

Jos vesikulkuneuvoon olisi verokauden aikana vaihdettu tehokkaampi moottori, kannettaisiin vero kuitenkin koko verokaudelta uuden tehon mukaan. Säännös soveltuisi myös esimerkiksi, jos purjeventeen, jota on erotettu pituuden perusteella, lisättäisiin tai vaihdettaisiin vähintään 38 kilowatin tehoinen moottori. Sen sijaan säännös ei koskisi veneitä, joihin vaihdetaan tai lisätään moottori

siten, että vene tulisi ensimmäistä kertaa veronalaiseksi. Vesikulkuneuvon tullessa 2 §:n mukaan veronalaiseksi määräytyisi vero 7 §:n 1 momentin perusteella.

Pykälän 2 momentin säännöksen tarkoituksena olisi ennalta ehkäistä väärinkäytöksiä ja helpottaa veron valvontaa. Maksuunpano moottoritehon noustessa kesken verokauden tapahtuisi siten, että uudesta verosta vähennettäisiin verokaudelta jo aikaisemmin maksuunpantu vero. Moottorin poistamisella tai vaihtamisella pienempään ei olisi vaikutusta kuluvalta verokaudelta suorittavaan veroon, vaan vero alenisi näissä tapauksissa vasta seuraavan verokauden alusta lukien.

8 §. Veron määrä. Moottoritehon perusteella määräytyvää veroa olisi suoritettava lain liitteen verotaulukossa säädetty määrä. Verotaulukkoa siis sovellettaisiin vesikulkuneuvoon, jonka moottorien yhteenlaskettu teho on vähintään 38 kilowattia. Veneveron määrä muista veronalaisista vesikulkuneuvoista olisi 100 euroa. Tämä koskisi lähinnä vähintään yhdeksän metrin pituisia purjeveneitä, joiden moottoriteho jäisi alle 38 kilowatin.

Toisin kuin nykyisin autoilta kannettava ajoneuvovero, venevero ei olisi päiväkohtainen. Vero määräytyisi verokauden alussa etukäteen 12 kuukauden jaksolle, eikä vesikulkuneuvon käytöstä poisto, omistajan tai haltijan vaihdos, vesikulkuneuvon tuhoutuminen, romutus tai varkaus vaikuttaisi verokaudelta suoritettuun veron määrään. Siten pykälän 2 momentissa todettaisiin informatiivisuuden vuoksi, että vero kannetaan koko verokaudelta riippumatta siitä, onko vesikulkuneuvo käytössä tai käytettävissä koko verokautta.

9 §. Lisävero rekisteröimättömän tai käytöstä poistetuksi ilmoitetun vesikulkuneuvon käyttämisestä vesiliikenteeseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lisäverosta, joka kannettaisiin, jos vesiliikenteessä havaitaan käytetyn rekisteröimättömän tai käytöstä poistetuksi ilmoitetun vesikulkuneuvon käyttöä, josta ei ole suoritettu asianmukaisesti veroa. Rekisteröimättömällä vesikulkuneuvolla tarkoitetaan myös alusrekisteriin merkittyä venettä, jota ei käytetä kauppamerenkulkuun. Käytöstä poistoa koskeva merkintä tehtäisiin vesikulkuneuvon omistajan tai haltijan ilmoituksen perusteella. Lakiin ehdotetaan otettavaksi riittävän ennalta estävän vaikutuksen turvaamiseksi säännökset siltä varalta, että ilmoitus vesikulkuneuvon rekisteristä poistosta on tehty veron välttämistarkoituksessa. Lisävero määrättäisiin myös, jos vesiliikenteessä käytetään vesikulkuneuvoa, josta ei ole annettu 3 §:ssä tarkoitettua veroilmoitusta. Vastaava lisäveroseuraamus koskee ajoneuvoverolain perusteella liikennekäytöstä poistettuja autoja, joita havaitaan käytettävän liikenteessä.

Kun valvonnassa todetaan, että rekisteröimättömän tai käytöstä poistetuksi ilmoitetun vesikulkuneuvon on käytetty vesiliikenteessä, verokaudelta maksuunpantavan veron lisäksi kannettaisiin veronkorotuksen luonteinen lisävero, joka suhteutettaisiin kannettavan veron tasoon. Lisävero kuitenkin poikkeaisi veronkorotuksesta siinä, että Liikenteen turvallisuusvirastolla ei olisi harkintavaltaa seuraamuksen määräämisen suhteen. Jotta seuraamuksella olisi ennalta estävää vaikutusta, ehdotetaan, että laskentaperuste olisi se veron määrä, joka vesikulkuneuvosta olisi 12 kuukauden verokaudelta vuoden aikana suoritettava korotettuna viisinkertaiseksi. Lisäveron määrä olisi siten vesikulkuneuvosta riippuen 500 – 1 500 euroa. Laskentaperusteena viisinkertainen seuraamus vastaisi autoilta ajoneuvoverolain (1281/2003) mukaan kannettavaa lisäveroa. Autoilta kannettava lisävero on kuitenkin aina vähintään tuhat euroa. Veneiden lisävero olisi tältä osin lievempi, koska vastaava vähimmäismäärää ei ehdoteta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin menettelystä, jota noudatettaisiin lisäveron maksuunpanossa. Lisävero määrättäisiin noudattaen ajoneuvoverolain 47 §:ssä säädettyä

jälkiverotusmenettelyä. Lisävero maksuunpantaisiin verovelvolliselle. Lisäveroon sovellettaisiin muilta osin samoja säännöksiä kuin veneveroon.

10 §. Verovelvollisuus. Velvollisuus määräytyisi verokauden alkaessa rekisteriin merkityn tiedon perusteella vesikulkuneuvon omistajalle tai haltijalle. Myös se, jolle vesikulkuneuvo on luovutettu, olisi verovelvollinen, vaikka tämä uusi omistaja tai haltija ei vielä olisi tehnyt ilmoitusta rekisteriin omistajan tai haltijan vaihdoksesta.

Ensisijaisesti verovelvollisuus olisi vesikulkuneuvon haltijalla, jos rekisteriin olisi merkitty sekä omistaja että haltija. Jos yhteyshenkilöksi rekisteriin olisi merkitty veneen omistaja, olisi tämä verovelvollinen yhdessä rekisteriin merkityn haltijan kanssa. Jos verovelvollisia olisi useita, he olisivat yhteisvastuussa veron suorittamisesta.

Jos verovelvollisuus ei voi määräytyä rekisteritiedon perusteella sen takia, että vesiliikenteessä on käytetty rekisteröimätöntä tai rekisteristä poistettua vesikulkuneuvoa taikka rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen olisi se, joka olisi velvollinen antamaan veroilmoituksen tai jonka tulisi olla merkittynä venerekisteriin vesikulkuneuvon omistajaksi tai haltijaksi. Rekisteriin merkitty tieto voi olla virheellinen esimerkiksi, jos veneen ostaja ei ole ilmoittanut omistustaan rekisteriin tai tehnyt siitä ilmoitusvelvollisuussäännöksissä edellytettyä veroilmoitusta. Jos oikeasta verovelvollisesta ei saada selvyyttä, voidaan verovelvollisena pitää sitä, jonka käytössä vesikulkuneuvon katsotaan olleen. Samoin silloin kun vesikulkuneuvoa, josta ei ole suoritettu veroa, on käytetty ilman omistajan tai haltijan suostumusta, voidaan verovelvollisena pitää käyttäjää.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin verovelvollisuuden päättymisen ajankohdasta. Veneveron jaksoonteisuudesta johtuen verovelvollisuus jatkuisi aina kuluvan verokauden loppuun, vaikka laissa mainittu syy verovelvollisuuden päättymiselle olisi ilmennyt kesken kauden. Verovelvollisuus päättyisi sen verokauden päättyessä, jonka aikana vesikulkuneuvo on poistettu rekisteristä ja sen käyttö vesiliikenteessä on lakannut. Vastaavasti verovelvollisuus päättyisi sen verokauden päättyessä, jonka aikana vesikulkuneuvon on tehty muutos, jonka takia veronalaisuus lakkaa. Tällainen muutos olisi esimerkiksi moottorin vaihtaminen siten, että uuden moottorin teho jää alle 38 kilowatin. Myös omistajan tai haltijan vaihtuessa aikaisemman omistajan tai haltijan verovelvollisuus jatkuisi verokauden loppuun. Tällöin jäisi uuden ja vanhan omistajan välisen yksityisoikeudellisen sopimuksen varaan se, maksaako uusi omistaja hyvitystä edelliselle omistajalle verokauden loppuosasta. Uuden omistajan verovelvollisuus alkaisi kuitenkin vasta kun edellisen verovelvollisen 12 kuukauden verokausi on kulunut loppuun. Jos vene varastetaan, päättyisi verovelvollisuus tässäkin tapauksessa 12 kuukauden pituisen verokauden päättyessä, edellyttäen, että tieto anastuksesta on silloin yhä merkittynä rekisteriin.

11 §. Veron maksuunpano yhteisvastuullisille verovelvollisille. Pykälä koskisi menettelyä veneveron maksuunpanossa yhteisvastuullisille verovelvollisille. Koska on varsin tavallista, että vesikulkuneuvoilla on useita omistajia tai haltijoita, voisivat nämä keskenään ratkaista, kuka käytännössä hoitaa veron maksamisen. Tämä tapahtuisi ilmoittamalla kyseinen henkilö rekisteriin vesikulkuneuvon yhteyshenkilöksi. Vero maksuunpantaisiin ensisijassa yhteyshenkilölle. Merkintä yhteyshenkilöstä ei kuitenkaan poistaisi muiden verovelvollisten vastuuta veron suorittamisesta. Jos yhteyshenkilö ei maksaisi veroa, maksuunpano voitaisiin tehdä jollekin muulle yhteisvastuullisista verovelvollisista.

Muilta osin maksuunpanoon sovellettaisiin 15 §:n viittaussäännöksen perusteella ajoneuvoverolain 15 §:n maksuunpanosäännöstä, jonka perusteella vero maksuunpantaisiin viipymättä, kun verokausi

on alkanut tai kun verotukseen vaikuttava vesikulkuneuvon moottoritehon muutos tai muu verotusta varten tarvittava tieto on merkitty verorekisteriin tai on muutoin tullut Liikenteen turvallisuusviraston tietoon. Käytännössä verolippu lähetettäisiin verovelvolliselle siten, että hän yleensä saisi sen noin kaksi viikkoa verokauden alkamispäivän jälkeen. Eräpäivä määräytyisi ajoneuvoverolain 23 §:n mukaisesti. Siten eräpäivä olisi 42 päivän kuluttua verokauden alkamisesta tai verotuspäätöksen tekemisestä sen mukaan kumpi näistä olisi myöhäisempi ajankohta. Ajoneuvoverolain mukaisesti maksuunpano toimitettaisiin verovelvollista kuulematta. Venevero kannettaisiin suoraan verorekisteriin merkittyjen tietojen perusteella, eikä tällaiseen massamenettelyyn soveltuisi hallintolain 34 §:ssä tarkoitettu kuulemismenettely.

12 §. Viranomaiset. Pykälässä säädettäisiin viranomaistoimivallasta. Nykyisten rekisterinpitotehtävien takia olisi tarkoituksenmukaista, että Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi verotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista viranomais tehtävistä. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi 15 §:ään sisältyvän viittauksen perusteella siirtää veneveroon liittyviä avustavia tehtäviä sopimuskomppaneille kuten nykyisin ajoneuvoverotuksessa. Tällaisia avustavia tehtäviä olisivat esimerkiksi puhelinneuvonnan, postituksen tai tallennustehtävien hoitaminen. Viranomaiselle kuuluvaa päätöksentekovaltaa tai verovalvontaa ei voitaisi siirtää muun kuin laissa toimivaltaiseksi säädetyn viranomaisen tehtäväksi. Avustavia tehtäviä hoitavaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Ahvenanmaan valtiovirasto hoitaisi veneveroon liittyviä avustavia tehtäviä Ahvenanmaalla käytettävien veneiden osalta.

Liikenteen turvallisuusviraston verovalvontatehtävän lisäksi Tulli, poliisi ja Rajavartiolaitos valvoisivat veron suorittamista ja oikeellisuutta. Nämä valvontaa suorittavat viranomaiset eivät kuitenkaan tekisi verotusta koskevia päätöksiä, vaan ilmoittaisivat valvontahavainnoista Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Pykälässä säädettäisiin myös valtion puhevallan käytöstä muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa. Kuten nykyisin ajoneuvoverotuksessa, tehtävä kuuluisi Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamiehelle.

13 §. Rekisteröinnin todentaminen. Valvontatilanteissa Tullilla, poliisilla ja Rajavartiolaitoksella ei aina ole yhteyttä Liikenteen turvallisuusviraston pitämään verorekisteriin. Valvonnan tehokas järjestäminen edellyttää siten, että verovelvollisen tai vesikulkuneuvon käyttäjän on valvontatilanteessa esitettävä näyttö siitä, että vesikulkuneuvo on asianmukaisesti merkitty verorekisteriin. Riittävänä näyttönä rekisteröinnistä voidaan pitää esimerkiksi voimassa olevien tietojen mukaista rekisteriotetta. Riittäväksi näytöksi voitaisiin katsoa myös esimerkiksi kyseisen verokauden verolipun esittäminen.

14 §. Veneveroa koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen. Pykälässä säädettäisiin veneverotusta koskevien tietojen julkisuudesta. Pääsääntönä olisi verotietojen julkisuus. Esimerkiksi veneen ostoa harkitsevalla olisi tarve saada tietoonsa, miltä ajanjaksolta venevero on jo maksettu tai milloin kyseessä olevan veneen verokausi päättyy. Veronhuojennus- ja lykkäyspäätökset sekä niitä koskevat hakemukset ja muut niihin liittyvät asiakirjat eivät kuitenkaan olisi julkisia, sillä ne voivat sisältää verovelvollisen yksityiselämää, taloudellista tilannetta tai liikesalaisuuksia koskevia tietoja. Muilta osin veneveroa sekä verovelvollista koskevien tietojen julkisuuteen ja tietojen luovuttamiseen sovellettaisiin venerekisterilain 22 - 27 §:n säännöksiä.

15 §. Eräiden lakien soveltaminen. Veneverolakiin ei suoraan sisällytettäisi kaikkia veron kanton, perintään, muutoksenhakuun ja muuhun verotusmenettelyyn liittyviä säännöksiä. Vesikulkuneuvo-

jen verotusmenettelyn ja sitä koskevien säännösten olisi tarkoitus olla mahdollisimman pitkälti yhdenmukaisia ajoneuvojen verotuksen kanssa. Pykälässä viitattaisiin siten yksilöidysti ajoneuvoverolain tarvittaviin säännöksiin. Siltä osin kun veneverolaissa ei toisin säädettäisi, sovellettaisiin veneveron kantoon, perintään, ennakkoratkaisuun, veronkorotukseen, jälkiverotukseen, oikaisuun, muutoksenhakuun, avustaviin tehtäviin, tekniseen valvontaan, veronkiertoon, veronhuojennukseen, pienimpään perittävään, maksuunpantavaan ja palautettavaan määrään sekä sähköiseen allekirjoitukseen, mitä ajoneuvoverolaissa säädetään ajoneuvoverosta. Kyseisissä säännöksissä olevat maininnat ajoneuvoista katsottaisiin veneverotuksen yhteydessä tarkoittavan vesikulkuneuvoja.

Lisäksi pykälään sisältyisi toissijainen viittaus veronkantolain (609/2005), veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) sekä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) säännöksiin.

16 §. Rangaistussäännökset. Rikoslain veropetosta koskevat säännökset soveltaisivat veneveron lainvastaiseen välttämiseen tai sen yrittämiseen. Ajoneuvoverolain perusteella autoista kannettavaa lisäveroa on oikeuskäytännössä pidetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklaa sovellettaessa rikosoikeudellisen luonteen omaavana sanktiona. Niin sanotun kaksoisrangaistavuuden kiellon on katsottu tarkoittavan, että samaan vastaajaan ei voi samasta teosta kohdistua sekä rikosoikeudellista menettelyä, että lisäveroa hallinnollisena seuraamuksena. Myös veneveron lisäveroa koskisi vastaava kaksoisrangaistavuuden kiello. Pykälässä määriteltäisiin lisävero ensisijaiseksi sanktioksi silloin kun valvonnassa havaitaan, että on käytetty rekisteröimätöntä taikka rekisteristä poistettua tai liikennekäytöstä poistetuksi ilmoitettua vesikulkuneuvoa. Valvova viranomaisen ei tällöin tekisi rikosilmoitusta tai suorittaisi esitutkintaa, vaan ilmoittaisi asiasta Liikenteen turvallisuusvirastolle, jonka tehtävänä olisi lisäveron maksuunpano.

17 §. Voimaantulo. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2017. Ne vesikulkuneuvot, jotka olisivat lain voimaan tullessa Liikenteen turvallisuusviraston venerekisterissä, tulisivat suoraan veronalaisiksi ilman, että omistajilta tai haltijoilta edellytettäisiin mitään toimenpiteitä. Sen sijaan niistä lain voimaan tullessa käytössä olevista vesikulkuneuvoista, jotka ovat veronalaisia, mutta eivät ole merkitty mainittuun venerekisteriin, tulisi antaa ensimmäinen veroilmoitus viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2017. Vero kuitenkin kannettaisiin näidenkin veneiden osalta lain voimaantulosta lähtien.

Liite. Lain liitteen verotaulukosta ilmeni vesikulkuneuvon moottoritehoon perustuva veron määrä porrastettuna kilowatin tarkkuudella.

1.2 Laki vesikulkuneuvorekisteristä

3 §. Rekisteröitävät vesikulkuneuvot. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vesikulkuneuvon pituus saataisiin määriteltyä yksiselitteisesti, koska pituutta käytettäisiin yhtenä verotuksen perusteena. Ensisijaisesti vesikulkuneuvon pituus määriteltäisiin valmistajan ilmoituksen mukaan. Valmistajalla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015), jäljempänä *huvivenelaki*, mukaisesti luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa tuotteen ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään. Vesikulkuneuvon pituus voitaisiin myös määritellä mittamalla se yhdenmukaistetun standardin EN ISO 8666 (Veneet, Perustiedot) mukaisesti. Yhdenmukaistettua standardia voitaisiin käyttää esimerkiksi jos rekisteröitävä vesikulkuneuvo on pääasiallisesti itse rakennettu omaan käyttöön, vesikulkuneuvon valmistaja ei ole enää toiminnassa tai jos Liikenteen turvallisuusvirasto epäilee, että vesikulkuneuvon pituus on väärin ilmoitettu. Yhdenmu-

kaistettu standardi EN ISO 8666 on määritelty huvivenelaissa ja standardi liittyy huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2013/53/EU. Huvivenelaissa yhdenmukaistetulla standardilla tarkoitetaan eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi.

4 §. Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta. Pykälän 4 kohdan määritelmää kilpailukäytössä olevasta vesikulkuneuvosta tarkennettaisiin siten, että lakiin kirjoitettaisiin kilpailukäytön tarkoittavan ainoastaan veneily- ja purjehduskilpailua. Pelkästään kilpailukäyttöön tarkoitetut vesikulkuneuvot ovat jo voimassa olevan lain nojalla vapautettuja rekisteröintivelvoitteesta, joten ne tulisivat olemaan vapautettuja myös veneverosta. Näin ollen on tarpeen määritellä kilpailukäyttö nykyistä tarkemmin. Voimassa olevan lain perustelujen mukaan kilpailukäytössä olevia vesikulkuneuvoja ei käytetä muutoin kuin kilpailtaessa, joten rekisteröinnin tarkoitus ei edellytä tällaisten vesikulkuneuvojen ottamista rekisteriin. Sen sijaan vesikulkuneuvot, joita käytetään sekä kilpailuissa että vapaa-ajan vietossa, tulisi rekisteröidä. Kilpailukäyttönä pidetään myös harjoittelua kilpailua varten.

Veneily- ja purjehduskilpailuilla tarkoitettaisiin veneilyjärjestöjen järjestämää veneilyyn tai purjehdukseen liittyvää virallista kilpailua. Veneilykilpailuilla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä myös vesiskoottereille järjestettäviä kilpailuja. Kilpailut olisivat siten sellaisia kilpailuja, joissa veneily tai purjehdus olisi päätarkoitus. Näin ollen sellaiset vesikulkuneuvot, joita käytettäisiin esimerkiksi kalastuskilpailussa, eivät olisi vapautettuja rekisteröintivelvoitteesta. Monet uudet kilpaveneet ja – vesiskootterit ovat myös valmistajan sellaisiksi merkitsemiä ja näin ollen poikkeuksia myös huvivenelain vaatimuksista. Tällaisia kilpailukäyttöön tarkoitettuja vesikulkuneuvoja ei saa saattaa markkinoille tai ottaa käyttöön huviveneinä sellaisenaan.

8 §. Ensirekisteröinti. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Uudessa 2 momentissa säädettäisiin siitä, että venerekisteriin voitaisiin myös ilmoittaa vesikulkuneuvon yhteyshenkilö. Yhteyshenkilö voisi olla ainoastaan sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on joko vesikulkuneuvon haltija ja/tai omistaja. Yhteyshenkilö vastaisi vesikulkuneuvon asioiden hoitamisesta, mukaan lukien verojen maksamisesta. Tieto yhteyshenkilöstä selkeyttäisi verovelvollisen määrittämistä. Kuitenkaan yhteyshenkilön ilmoittaminen ei olisi pakollista. Tällöin viranomaisen määrittäisi verovelvollisen vene- tai verorekisterissä olevien tietojen perusteella. Jos yhteyshenkilöä ei olisi määritelty, verovelvollinen olisi ensisijaisesti haltija ja toissijaisesti omistaja. Tämä saattaisi aiheuttaa ongelmia eräiden vesikulkuneuvojen omistajille. On esimerkiksi eräitä tilanteita, joissa perheen lapset on merkitty vesikulkuneuvon haltijaksi, jolloin myös heitä ensisijaisesti verotettaisiin. Mahdollisuus ilmoittaa yhteyshenkilö rekisteriin mahdollistaisi jatkossakin vesikulkuneuvon haltijalle ja omistajalle määrittää verovelvolliseksi heidän sopimansa taho. Kun haltijalla tai omistajalla ei olisi enää kytkentää vesikulkuneuvoon, hän ei olisi enää myöskään yhteyshenkilö. Kytkentä lakkaisi, kun haltijuus tai omistajuus lakkaisi.

9 §. Muutosrekisteröinti. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että muutosrekisteröinnistä tulee tehdä ilmoitus Liikenteen turvallisuusvirastolle seitsemän kalenteripäivän kuluessa nykyisen 30 päivän sijaan. Näin varmistetaan venerekisterin ajantasaisuus. Muutoksella vältettäisiin myös virheellisiä verojen maksuunpanoja ja näistä aiheutuvia oikaisuja. Muutosrekisteröinti-ilmoitus voidaan jo nyt tehdä sähköisiä palveluja käyttäen, joten seitsemää kalenteripäivää voidaan pitää riittävänä aikana muutosrekisteröinnin tekemiselle. Vesikulkuneuvon muutosrekisteröintiä koskeva aika vastaisi ajoneuvojen muutosrekisteröintiä, josta säädetään ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (893/2007), jäljempänä *rekisteröintiasetus*.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin vastaava vesikulkuneuvon haltijaa velvoittava muutos.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa edellytettäisiin moottorinvaihdon yhteydessä kattavampien tietojen ja asiakirjojen toimitusta. Veron ensisijainen peruste tulisi olemaan moottorin teho ja ehdotetun muutosilmoituksen avulla siitä voitaisiin saada riittävä varmuus.

9 a §. *Ilmoitus vesiliikennekäytöstä poistosta tai vesiliikennekäyttöön otosta.* Lakiin ehdotetaan liittäväksi uusi 9 a §. Jos vesikulkuneuvon käyttö vesiliikenteessä lopetetaan, Liikenteen turvallisuusvirastolle olisi tehtävä vesiliikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Käytännössä ilmoituksen tekisi rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja tai haltija. Vesiliikennekäytöllä tarkoitettaisiin myös säilytystä vesistöissä, esimerkiksi venesatamassa tai laiturissa, silloin kun vesikulkuneuvo on otettavissa käyttöön helposti. Esimerkiksi kiinteästi rantaan kiinnitetty asuntolaiva, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, ei olisi otettavissa helposti käyttöön. Jos vesikulkuneuvo on käyttämättä koko verokauden, vesikulkuneuvosta ei tarvitsisi maksaa veroa. Ilmoitusta vesiliikennekäytöstä poistosta ei kuitenkaan voisi tehdä takautuvasti.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi poistettava vesikulkuneuvo rekisteristä, jos se saa ulkomaan tai Ahvenanmaan maakunnan rekisteröintiviranomaiselta tiedon vesikulkuneuvon rekisteröimisestä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan.

Pykälän 3 momentin vesikulkuneuvoa ei saisi ottaa uudelleen vesiliikennekäyttöön ennen kuin Liikenteen turvallisuusvirastolle olisi tehty rekisteri-ilmoitus vesikulkuneuvon ottamisesta vesiliikennekäyttöön.

9 b §. *Luovutusilmoitus.* Lakiin lisättäisiin uusi 9 b § luovutusilmoituksesta. Vesikulkuneuvon edellinen omistaja tai haltija voisi ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle luopuneensa vesikulkuneuvosta. Hänen tulisi ilmoittaa tässä tapauksessa luovutuksensaajan nimi ja henkilötunnus tai osoite sekä luovutuksen ajankohta. Tavoitteena olisi yksilöidä luovutuksensaaja mahdollisimman tarkasti. Nimi ja henkilötunnus yleensä yksilöivät henkilön riittävän tarkasti, mutta esimerkiksi toisen maan kansalaisella ei välttämättä ole suomalaista henkilötunnusta. Tällöin henkilön nimi ja osoite yksilöivät hänet riittävän tarkasti.

Jos luovutuksensaajaa ei voitaisi yksilöidä, katsottaisiin, että kyseessä on luovutus tuntemattomalle. Tällöin Liikenteen turvallisuusvirasto voisi tehdä rekisteriin merkinnän vesikulkuneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Tämä edellyttäisi sitä, että Liikenteen turvallisuusvirasto saisi edelliseltä omistajalta tai haltijalta luotettavan selvityksen luovutuksesta. Luotettava selvitys voisi sisältää sellaisia tietoja kuten tapahtumapaikka, kuvaus kaupantekotilanteesta, kuvaus ostajasta, selvitys, miksi ostajan tietoja ei ole saatavilla tai muita luovutukseen liittyviä seikkoja. Luovutusajankohtana pidettäisiin sitä hetkeä, kun ilmoitus saapuu Liikenteen turvallisuusvirastoon.

Pykälä vastaa sisällöltään pääosin rekisteröintiasetuksen 14 ja 16 §:ää.

9 c §. *Haltijan hallintaluovutus.* Lakiin lisättäisiin uusi 9 c §, joka koskisi haltijan hallintaluovutusta. Vesikulkuneuvon edellinen haltija voisi ilmoittaa hallintansa päättymisestä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Hänen tulisi ilmoittaa samalla hallinnan päättymispäivä. Pykälä vastaa rekisteröintiasetuksen 15 §:ää.

10 §. *Lopullinen poisto.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin lopullista poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen määräajan osalta 9 §:ää vastaavasti.

Pykälä 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan lopullisesti poistettua vesikulkuneuvoa ei enää voitaisi rekisteröidä venerekisteriin. Voimassaolevan lain perusteluissa on jo mainittu, että lopullisesti poistettua vesikulkuneuvoa tai lopullisesti poistettua moottoria ei voisi rekisteröidä uudelleen. Kiellosta olisi kuitenkin tarpeellista säätää lain tasolla, koska siten selkeytettäisiin sekä viranomaisen että rekisteröintejä suorittavien tahojen työtä lopullisesti poistettujen vesikulkuneuvojen osalta.

17 §. *Vesikulkuneuvosta ja moottoreista tallettavat tiedot.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaan lisättäisiin säännös, jonka mukaan venerekisteriin voitaisiin tallettaa myös verotukseen liittyviä tietoja rekisterin käyttötarkoituksen mukaisesti. Verotukseen liittyviä tietoja olisivat esimerkiksi tieto maksetusta ja maksamattomasta verosta. Muotoilu vastaisi ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain (541/2003) muotoilua ja sillä varmistettaisiin rekisterin hyödynnettävyys myös verotuksen valvontaan.

23 §. *Julkisten tietojen yksittäisluovutus.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että yksittäisluovutuksena olisi mahdollisuus saada tieto vesikulkuneuvojen verotukseen liittyvistä tiedoista, maksamattomasta tai maksetusta verosta. Nämä tiedot olisivat saatavilla myös valmistenumeron perusteella. Valmistenumero on vastaavanlainen yksilöivä tieto kuin vesikulkuneuvon rekisteritunnus. Näin ollen vesikulkuneuvon ostajan oikeusturva voitaisiin turvata myös siinä tapauksessa, että rekisteritunnusta ei ole merkitty rekisteriin.

39 §. *Vesikulkuneuvon rekisteröintirikkomus.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jolla pyrittäisiin estämään tilanteet, joissa samaan vastaajaan kohdistuisi sekä rikosoikeudellista menettelyä että lisäveroa hallinnollisena seuraamuksena. Tarkoituksena on estää veneveron lisäveron aiheuttama kaksoisrangaistavuus kieltämällä veneveron alaisten vesikulkuneuvojen sakottaminen rekisteri-ilmoitusten laiminlyönnin osalta, jos samasta tilanteesta määrätään veneverolain mukaista lisäveroa. Taustalla on korkeimman oikeuden päätös KHO:2015:186, jossa todetaan, että jos käyttökiellossa olevan ajoneuvon käyttämisestä on annettu rikosoikeudellinen seuraamus, samasta tilanteesta ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:n mukaan maksuunpantavaa lisäveroa on pidettävä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitettussa mielessä rikosoikeudellisen luonteen omaavana sanktiona. Viranomaisen tekemättä jättämästä toimenpiteestä tulisi ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle

40 §. *Käyttökieltorikkomus.* Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, joka vastaisi 39 §:ään lisättävää 2 momenttia. Tarkoituksena olisi kaksoisrangaistavuuden estäminen.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

2 Voimaantulo

Veneverolain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä toukokuuta 2017. Vesikulkuneuvorekisteristä annettuun lakiin ehdotettujen muutosten olisi tarpeen tulla voimaan keväällä 2017 jo tätä ennen, jotta verovelvollisilla olisi mahdollisuus tehdä tarvittavia rekisteri-ilmoituksia ennen kuin vero otetaan käyttöön.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Veneverolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § *Lain soveltamisala*

Suomessa vesiliikenteessä käytettävistä vesikulkuneuvoista on suoritettava valtiolle veneveroa siten kuin tässä laissa säädetään.

Vesikulkuneuvoa katsotaan käytettävän vesiliikenteessä, jos sillä liikutaan tai sitä muuten pidetään vesistössä.

2 § *Veronalaiset vesikulkuneuvot*

Veronalaisia ovat vesikulkuneuvot, joiden moottorin tai moottoreiden yhteenlaskettu teho on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 38 kilowattia sekä vesikulkuneuvot, joiden rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään yhdeksän metriä.

Veronalaisina ei kuitenkaan pidetä vesikulkuneuvoja, jotka on vapautettu rekisteröintivelvollisuudesta vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 2 §:n 2 momentin, 4 §:n, 5 §:n 2 momentin tai 13 §:n perusteella eikä vastaavin perustein Ahvenanmaalla vakituisesti käytettäviä vesikulkuneuvoja.

Tässä laissa tarkoitetaan vesikulkuneuvolla veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä ja laitetta. Rungon pituudella tarkoitetaan vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 3 §:n mukaisesti rekisteriin merkittyä pituutta.

3 § *Ilmoittamisvelvollisuus*

Vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen tekemään Liikenteen turvallisuusvirastolle veroilmoituksen Suomessa vesiliikenteessä käytettävästä veronalaisesta vesikulkuneuvosta. Jos vesikulkuneuvo on muun kuin omistajan hallinnassa, haltija on velvollinen tekemään veroilmoituksen. Ilmoitus on tehtävä ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran käyttöön Suomessa.

Veroilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä niistä vesikulkuneuvoista, jotka on rekisteröity vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun veroilmoituksen tulee sisältää selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon omistajasta, haltijasta ja yhteyshenkilöstä;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista; sekä

3) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä verotusta varten ilmoitettavista tiedoista, tietojenantotavasta ja muusta veroilmoittamisen menettelystä.

4 § *Muutoksista ilmoittaminen*

Vesikulkuneuvon omistaja tai haltija on velvollinen ilmoittamaan 3 §:n 3 momentissa mainittujen tietojen muutoksista Liikenteen turvallisuusvirastolle, jos vesikulkuneuvoa ei ole rekisteröity vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain mukaisesti. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirastolle on ilmoitettava, jos tällaisen vesikulkuneuvon käyttö vesiliikenteessä lopetetaan tai käytöstä poistettu vesikulkuneuvo otetaan uudelleen käyttöön.

Vesikulkuneuvon edellinen omistaja tai haltija voi ilmoittaa vesikulkuneuvon luovutuksesta tai hallinnan päättymisestä kuten vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 9 b ja 9 c §:ssä säädetään.

Ilmoitus on annettava ennen kuin vesikulkuneuvoa muutoksen jälkeen käytetään vesiliikenteessä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä päivänä muutoksesta.

Omistajan tai haltijan on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle seitsemän päivän kuluessa vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullisesta tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta sekä esitettävä asiasta luotettava selvitys.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä muutosilmoitusten tiedoista, tietojenantotavasta ja muusta ilmoittamisen menettelystä.

5 § *Verorekisteri*

Liikenteen turvallisuusvirasto pitää veneveron kantamista ja valvontaa varten rekisteriä veronalaista vesikulkuneuvoista (*verorekisteri*). Rekisteri koostuu vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain perusteella rekisteröityjen veronalaisten vesikulkuneuvojen rekisteritiedosta, edellä 3 ja 4 §:n mukaan annetuista veroilmoitustiedoista sekä Liikenteen turvallisuusviraston muuten rekisteriin merkitsemien veronalaisten vesikulkuneuvojen tiedoista.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verorekisterin tietosisältöön, rekisteritietojen korjaamiseen, tietojen luovuttamiseen ja Liikenteen turvallisuusviraston tiedonsaantioikeuteen sovelletaan soveltuvin osin, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 14 - 21 §:ssä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa verorekisteriin merkityille vesikulkuneuvoille verotunnuksen. Verotunnuksen antamiseen ja käyttöön sovelletaan, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 12 -13 §:ssä säädetään rekisteritunnuksesta ja koetunnuksesta.

6 § *Verokausi*

Vero kannetaan 12 kuukauden jaksolta.

Verokausi alkaa, kun vesikulkuneuvosta annetaan veroilmoitus tai kun vesikulkuneuvo merkitään verorekisteriin, kuitenkin viimeistään kun vesikulkuneuvoa aletaan käyttää vesiliikenteessä. Seu-

raava verokausi alkaa edellisen verokauden päättymistä seuraavana päivänä, jos verovelvollisuus vesikulkuneuvosta ei ole päättynyt 10 §:n 4 momentin mukaan.

7 § Veron määrätymisen ajankohta

Vero kannetaan niiden tietojen mukaan, jotka on merkitty tai olisi pitänyt olla ilmoitettu verorekisteriin verokauden alkaessa.

Jos vesikulkuneuvon moottorin teho on verokauden aikana suurempi kuin verokauden alkaessa, kannetaan vero koko verokaudelta uuden tehon mukaan. Maksuunpantavasta verosta vähennetään verokaudelta aikaisemmin maksuunpantu vero.

8 § Veron määrä

Vesikulkuneuvosta, jonka moottorin teho tai moottoreiden yhteenlaskettu teho on vähintään 38 kilowattia, on suoritettava venevero liitteen verotaulukon mukaan. Veneveron määrä muista veronalaisista vesikulkuneuvoista on 100 euroa.

Venevero kannetaan koko verokaudelta riippumatta siitä, onko vesikulkuneuvo käytössä tai käytävissä koko verokautta.

9 § Lisävero rekisteröimättömän tai käytöstä poistetuksi ilmoitetun vesikulkuneuvon käyttämisestä vesiliikenteeseen

Jos vesiliikenteessä käytetään rekisteröimätöntä tai käytöstä poistetuksi ilmoitettua vesikulkuneuvoa, josta ei ole kannettu veroa 6 §:n mukaisesti, verokaudelta maksuunpantavan veron lisäksi kannetaan lisävero. Lisäveron määrä on verokaudelta laskettava venevero viisinkertaisena.

Lisävero määrätään sen maksettavaksi, joka on vesikulkuneuvosta verovelvollinen. Lisävero määrätään noudattaen ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 §:ssä säädettyä jälkiverotusmenettelyä.

10 § Verovelvollisuus

Veneveron on velvollinen suorittamaan verokauden alkaessa verorekisteriin merkitty vesikulkuneuvon omistaja tai haltija taikka se, jolle vesikulkuneuvo on luovutettu.

Jos verorekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, haltija on verovelvollinen. Jos vesikulkuneuvon omistaja tai haltija on ilmoitettu yhteyshenkilöksi, myös yhteyshenkilö on verovelvollinen. Jos verovelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa veron suorittamisesta

Jos vesiliikenteessä käytetään rekisteröimätöntä tai rekisteristä poistettua vesikulkuneuvoa tai verorekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, joka on velvollinen antamaan veroilmoituksen tai joka tulisi olla merkittynä verorekisteriin vesikulkuneuvon omistajaksi tai haltijaksi. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos käytöstä poistetuksi ilmoitettua, rekisteristä poistettua tai rekisteröimätöntä vesikulkuneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, eikä vesikulkuneuvosta ole kannettu 1 momentin mukaisesti veroa verokaudelta, verovelvollinen on se, jonka käytössä vesikulkuneuvon on katsottava olleen.

Verovelvollisuus päättyy sen verokauden päättyessä, jonka aikana:

- 1) vesikulkuneuvo on poistettu rekisteristä tai ilmoitettu käytöstä poistetuksi ja sen käyttö vesiliikenteessä on lakannut;
- 2) vesikulkuneuvon tehdyn muutoksen takia sen veronalaisuus on lakannut;
- 3) vesikulkuneuvon omistaja- tai haltijatieto muuttuu siten, että seuraavalle verokaudelle vero on maksuunpantava uudelle verovelvolliselle; tai
- 4) vesikulkuneuvo on ilmoitettu anastetuksi, edellyttäen, että tätä koskeva rekisterimerkintä on voimassa verokauden viimeisenä päivänä.

11 § *Veron maksuunpano yhteisvastuullisille verovelvollisille*

Yhteisvastuullisista verovelvollisista vero maksuunpannaan vesikulkuneuvon yhteyshenkilöksi merkitylle haltijalle tai omistajalle. Jos yhteyshenkilöä ei ole merkitty verorekisteriin, vero maksuunpannaan haltijalle tai omistajalle. Jos veroa ei saada perittyä henkilöltä, jolle se on maksuunpantu, vero voidaan maksuunpanna muulle yhteisvastuulliselle verovelvolliselle.

12 § *Viranomaiset*

Liikenteen turvallisuusvirasto vastaa verotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista tässä laissa säädettyistä viranomaistehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä. Lisäksi Ahvenanmaan valtiovirasto hoitaa ajoneuvoverolain 56 §:n 3 momentissa tarkoitettuja avustavia tehtäviä Ahvenanmaalla veneveron osalta.

Tulli, poliisi ja Rajavartiolaitos valvovat veron suorittamista ja oikeellisuutta.

Valtion etua valvoo muutoksenhakua ja oikaisua koskevissa asioissa Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamies.

13 § *Rekisteröinnin todentaminen*

Verovelvollisen tai vesikulkuneuvon käyttäjän on valvontatilanteessa esitettävä näyttö siitä, että vesikulkuneuvo on asianmukaisesti merkitty verorekisteriin.

14 § *Veneveroa koskevien tietojen julkisuus*

Veneveroa koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta veronhuojennus- ja lykkäyspäätöksiä niihin liittyvine asiakirjoineen. Veneveroa, vesikulkuneuvoa sekä verovelvollista koskevien tietojen julkisuuteen ja tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, mitä vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain 22 - 27 §:ssä säädetään.

15 § *Eräiden lakien soveltaminen*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan veneveron kanton, perintään, ennakkoratkaisuun, veronkorotukseen, jälkiverotukseen, oikaisuun, muutoksenhakuun, avustaviin tehtäviin, tekniseen valvontaan, veronkiertoon, veronhuojennukseen, pienimpään perittävään, maksuunpantavaan ja

palautettavaan määrän sekä sähköiseen allekirjoitukseen, mitä ajoneuvoverolain 15, 22 – 25, 45- 47, 48 – 52, 56 §:n 3 momentissa, 57 §:n 2 momentissa, 60 - 62 ja 65 §:ssä säädetään ajoneuvoverosta.

Siltä osin kuin tässä laissa tai 1 momentissa mainituissa ajoneuvoverolain säännöksissä ei toisin säädetä, sovelletaan veneveroon soveltuvien osin, mitä veronkantolaissa (609/2005) tai sen nojalla säädetään, samoin kuin mitä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) sekä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

16 § *Rangaistussäännökset*

Rangaistuksesta veneveron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1–3 §:ssä.

Viranomaisen tulee jättää rikosilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte ajamatta ja rangaistus määräämättä, jos vesiliikenteessä käytetään vesikulkuneuvoa, joka on rekisteröimätön, rekisteristä poistettu tai käytöstä poistetuksi ilmoitettu. Asiasta tulee ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

17 § *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu veroilmoitus vesikulkuneuvoista, jotka on otettu käyttöön ennen lain voimaantuloa, tulee antaa viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2017.

VEROTAULUKKO**Vesikulkuneuvon
Moottoriteho****Veron määrä****kilowattia****euroa**

38	100
39	102
40	104
41	106
42	108
43	110
44	112
45	114
46	116
47	118
48	120
49	122
50	124
51	126
52	128
53	130
54	132
55	134
56	136
57	138
58	140
59	142
60	144
61	146
62	148
63	150
64	152
65	154
66	156
67	158
68	160
69	162
70	164
71	166
72	168
73	170
74	172
75	174
76	176
77	178
78	180

79	182
80	184
81	186
82	188
83	190
84	192
85	194
86	196
87	198
88	200
89	202
90	204
91	206
92	208
93	210
94	212
95	214
96	216
97	218
98	220
99	222
100	224
101	226
102	228
103	230
104	232
105	234
106	236
107	238
108	240
109	242
110	244
111	246
112	248
113	250
114	252
115	254
116	256
117	258
118	260
119	262
120	264
121	266
122	268
123	270
124	272
125	274
126	276
127	278

128	280
129	282
130	284
131	286
132	288
133	290
134	292
135	294
136	296
137	298
138 tai enemmän	300

2.

Laki
vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 3, 4, 8, 9, 10, 17, 23, 39 ja 40 §, sellaisena kuin niistä 39 § on laissa 995/2016 ja 40 § laissa 433/2014, sekä lisätään lakiin uusi 9 a, 9 b ja 9 c § seuraavasti:

3 § Rekisteröitävät vesikulkuneuvot

Moottorilla varustettu huvivene, huvialus, vuokravene, vesiskootteri ja muu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan tai huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa (1712/2015) tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin mukaan mitattuna vähintään 5,5 metriä, on rekisteröitävä siten kuin tässä laissa säädetään ja tämän lain nojalla määrätään.

Vesikulkuneuvorekisteriin voidaan merkitä myös sellainen vesikulkuneuvo, jonka rekisteröintiin ei ole tämän lain perusteella velvollisuutta.

4 § Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Rekisteröintivelvollisuus ei koske:

- 1) vesikulkuneuvoa, jonka omistaja tai haltija on puolustusvoimat tai rajavartiolaitos;
- 2) alusrekisterilain nojalla rekisteröityyn alukseen eikä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain nojalla kalastusalusrekisteriin merkittyyn alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;
- 3) Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) 4 §:n nojalla sisävesillä käytettävien alusten kalastusalusrekisteriin merkittyä alusta eikä tällaiseen alukseen kuuluvaa vesikulkuneuvoa;
- 4) yksinomaan veneily- tai purjehduskilpailukäytössä olevaa vesikulkuneuvoa.

8 § Ensirekisteröinti

Ennen kuin vesikulkuneuvo otetaan ensimmäisen kerran vesiliikennekäyttöön Suomessa, omistaja on velvollinen tekemään kirjallisen rekisteri-ilmoituksen Liikenteen turvallisuusvirastolle, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään selvitys:

- 1) vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajasta ja haltijasta;
- 2) vesikulkuneuvon ja sen moottorin yksilöinti- ja teknisistä tiedoista;
- 3) vesikulkuneuvon ja sen moottorin Suomessa voimassa olevista vaatimustenmukaisuusvakuutuksista;
- 4) vesikulkuneuvon käyttötarkoituksesta ja sen pääasiallisesta käyttökunnasta.

Lisäksi vesikulkuneuvorekisteriin voidaan ilmoittaa vesikulkuneuvon yhteyshenkilö. Yhteyshenkilöksi voidaan ilmoittaa vain kyseessä olevan vesikulkuneuvon haltija tai omistaja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ensirekisteröinnissä ilmoitettavista vesikulkuneuvon ja sen moottorin teknisistä tiedoista.

9 § Muutosrekisteröinti

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan 8 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa muutoksesta, jollei tässä laissa toisin säädetä. Sellaisen omistajan tai haltijan, jolla on henkilötunnus, nimen, henkilötunnuksen, osoitteen tai kotikunnan muutoksista tai kuolemasta sekä sellaisen oikeushenkilön yhteystietojen muutoksista, jonka yritys- ja yhteisötunnus on merkitty rekisteriin, ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon haltija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin merkittyjen vesikulkuneuvoa ja sen moottoria koskevien teknisten tietojen muutokset sekä vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevien tietojen muutokset Liikenteen turvallisuusvirastolle kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään selvitys muutoksista, jotka koskevat:

- 1) vesikulkuneuvon omistajaa tai haltijaa;
- 2) vesikulkuneuvon tai sen moottorin teknisiä tietoja; tai
- 3) vesikulkuneuvon käyttötarkoitusta tai sen pääasiallista käyttökuntaa.

Jos vesikulkuneuvon moottori vaihdetaan, tulee ilmoituksen sisältää myös 8 §:n 1 momentin 1-3 kohdan mukaiset tiedot asennettavan moottorin osalta.

9 a § Ilmoitus vesiliikennekäytöstä poistosta tai vesiliikennekäyttöön otosta

Jos rekisteröidyn vesikulkuneuvon käyttö vesiliikenteessä lopetetaan väliaikaisesti, Liikenteen turvallisuusvirastolle on tehtävä vesiliikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Ilmoitusta ei voi tehdä takautuvasti.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee poistaa vesikulkuneuvo rekisteristä, jos se saa ulkomaan tai Ahvenanmaan maakunnan rekisteröintiviranomaiselta tiedon vesikulkuneuvon rekisteröimisestä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan.

Ennen vesikulkuneuvon vesiliikennekäyttöön ottoa on Liikenteen turvallisuusvirastolle tehtävä rekisteri-ilmoitus vesikulkuneuvon ottamisesta vesiliikennekäyttöön.

9 b § Luovutusilmoitus

Vesikulkuneuvon edellinen omistaja tai haltija voi ilmoittaa hallintansa päättymisen rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin. Tällöin on ilmoitettava luovutuksen saajan nimi ja henkilötunnus tai osoite sekä luovutuksen ajankohta.

Jos vesikulkuneuvo on luovutettu tuntemattomalle, Liikenteen turvallisuusvirasto voi edellisen omistajan tai haltijan ilmoituksesta, saatuaan luovutuksesta luotettavan selvityksen, tehdä rekisteriin merkinnän vesikulkuneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Tuntemattomalle luovuttamisen luovuttamisajaksi katsotaan ilmoituksen saapuminen Liikenteen turvallisuusvirastoon.

9 c § Haltijan hallintaluovutus

Vesikulkuneuvon edellinen haltija voi ilmoittaa hallintansa päätyemisestä Liikenteen turvallisuusvirastolle, jos samalla ilmoitetaan hallinnan päättymispäivä.

10 § Lopullinen poisto

Rekisteröidyn vesikulkuneuvon tai moottorin omistaja on velvollinen seitsemän päivän kuluessa vesikulkuneuvon tai sen moottorin tuhoutumisesta, romuttamisesta tai purkamisesta ilmoittamaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolle vesikulkuneuvon tai sen moottorin poistamisesta pysyvästi vesiliikennekäytöstä Suomessa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Vesikulkuneuvon tai sen moottorin lopullinen poisto merkitään rekisteriin vain, jos Liikenteen turvallisuusvirastolle esitetään luotettava selvitys siitä, että vesikulkuneuvo tai sen moottori on tuhoutunut, romutettu tai purettu. Lopullisesti poistettua vesikulkuneuvoa tai lopullisesti poistettua moottoria ei voida enää uudelleen rekisteröidä vesikulkuneuvorekisteriin.

17 § Vesikulkuneuvoista ja moottoreista talletettavat tiedot

Rekisteriin saa tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen edellyttämiä vesikulkuneuvoa sekä siihen liittyviä laitteita ja moottoria koskevia tietoja seuraavasti:

- 1) tekniset tiedot ja yksilöintitiedot;
- 2) katsastusta ja muita teknisiä tarkastuksia koskevat tiedot;
- 3) käyttötarkoitusta ja pääasiallista käyttökuntaa koskevat tiedot;
- 4) lopullista poistamista koskevat tiedot;
- 5) verotus- ja ulosottotiedot;
- 6) anastustiedot.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua tiedoista.

23 § Julkisten tietojen yksittäisluovutus

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, jokaisella on oikeus yksittäisluovutuksena saada tieto rekisteriin talletetuista julkisista tiedoista seuraavasti:

- 1) vesikulkuneuvon rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella tiedot vesikulkuneuvosta, vesikulkuneuvon omistajan ja haltijan nimestä ja osoite- ja muista yhteystiedoista, luovutusilmoituksesta, verotiedoista sekä katsastustiedoista;
- 2) koetunnuksen perusteella tiedot elinkeinonharjoittajasta, sen osoite- ja muista yhteystiedoista sekä yritys- ja yhteisötunnuksesta.

Edellä 1 momentin 1 kohdan perusteella saadaan rajoitetusti luovuttaa tieto myös vesikulkuneuvon entisestä omistajasta tai haltijasta.

Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa siten kuin siitä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa sovitaan.

39 § Vesikulkuneuvorekisteririkkomus

Rikesakosta vesikulkuneuvorekisteririkkomuksen ainoana rangaistuksena 8 §:n 1 momentissa, 9 §:n 1 tai 2 momentissa taikka 10 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteröintiä koskevan velvollisuuden sekä 5 §:n 1 momentissa, 12 §:n 2 momentissa tai 13 §:n 3 momentissa säädetyn käyttökiellon rikkomisesta säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa (986/2016).

Viranomaisen tulee jättää rikosilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte ajamatta ja rangaistus määräämättä, jos kyseessä on rekisteröimätön, rekisteristä poistettu tai käytöstä poistetuksi ilmoitettu veneverolain (xxx/2017) mukaan verotettava vesikulkuneuvo, josta ei ole kannettu veroa veneverolain 2 §:n mukaisesti. Asiasta tulee ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

40 § Käyttökieltorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää vesikulkuneuvoa

- 1) ennen sen merkitsemistä rekisteriin 5 §:n 1 momentin vastaisesti,
 - 2) rekisteritunnuksella varustamattomana 12 §:n 2 momentin vastaisesti, tai
 - 3) koetunnuksella varustamattomana 13 §:n 3 momentin vastaisesti,
- on tuomittava *käyttökieltorikkomuksesta* sakkoon.

Rikesakosta käyttökieltorikkomuksen seuraamuksena säädetään rikesakkorikkomuksista annetun lain 12 §:n 2 momentin 2 kohdassa.

Viranomaisen tulee jättää rikosilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte ajamatta ja rangaistus määräämättä, jos kyseessä on rekisteröimätön, rekisteristä poistettu tai käytöstä poistetuksi ilmoitettu veneverolain (xxx/2017) mukaan verotettava vesikulkuneuvo, josta ei ole kannettu veroa veneverolain 2 §:n mukaisesti. Asiasta tulee ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .